

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Malé Kosihy
2016 – 2025

Máj 2016

Obsah

Zoznam skratiek:	4
Úvod	5
I. História obce	6
II. Rámcový popis územia obce	6
1. Prírodno-geografická charakteristika obce	8
1.1. Geomorfologická charakteristika územia	8
1.2. Hydrogeologické pomery	8
1.3. Klimatické pomery	9
1.4. Veterné pomery	9
1.5. Pôdne pomery	9
1.6. Vegetačné pomery	10
1.7. Živočíšstvo	10
2. Obyvateľstvo	11
2.1. Vývoj základných demografických ukazovateľov	11
2.2. Veková štruktúra obyvateľstva	13
2.3. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	15
2.4. Národnostná štruktúra obyvateľstva	17
2.5. Náboženská štruktúra obyvateľstva	18
3. Ekonomická štruktúra obce	18
3.1. Podnikateľská štruktúra obce	19
3.2. Ekonomická aktivita obyvateľstva	20
4. Infraštruktúra a občianska vybavenosť obce	24
4.1. Technická infraštruktúra	24
4.1.1. Komunikačná sieť	25
4.1.1.1. Cestná komunikačná sieť.....	25
4.1.2. Infraštruktúra vodného hospodárstva	26
4.1.2.1. Vodné toky, vodné plochy	26
4.1.2.2. Zásobovanie vodou.....	26
4.1.2.3. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	26
4.1.3. Ostatné inžinierske siete	26
4.1.3.1. Plynofikácia obce, zásobovanie plynom	26
4.1.3.2. Elektrifikácia obce. Zásobovanie elektrickou energiou	26

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

4.1.4.	Telekomunikačné siete	26
4.2.	Sociálna infraštruktúra	27
4.2.1.	Domový a bytový fond	27
4.2.2.	Súčasný projekty výstavby v obci.....	29
4.2.3.	Školstvo	29
4.2.4.	Zdravotníctvo	29
4.2.4.1.	Sociálna starostlivosť.....	29
4.2.5.	Komerčná vybavenosť	29
4.2.6.	Kultúra, šport a média	30
4.2.7.	Infraštruktúra odpadového hospodárstva.....	31
5.	Životné prostredie	31
5.1.	Ovzdušie	31
5.2.	Voda	31
5.2.1.	Povrchové vodné zdroje	31
5.2.2.	Podzemné vodné zdroje	32
5.3.	Pôda.....	32
5.4.	Ochrana prírody a krajiny.....	33
5.4.1.	Biodiverzita územia obce.....	33
6.	Rozpočet obce, majetková štruktúra obce, externé a inštitucionálne vzťahy	33
6.1.	Rozpočet obce a indikátory finančného stavu obce.....	33
6.2.	Majetková štruktúra obce a indikátory majetkového stavu obce.....	36
6.3.	SWOT analýza	39
7.	Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	43
8.	Analýza problémov	44
9.	Rozvojová stratégia	50
9.1.	Identifikácia cieľov a popis rozvojovej stratégie	50
10.	Akčný plán regionálneho rozvoja obce	56
10.1.	Implementačný rámec špecifických cieľov a opatrení	57
	Záver.....	75

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Zoznam skratiek:

- PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- IROP – Integrovaný regionálny operačný program
- OP KŽP – operačný program kvalita životného prostredia
- ŠÚ SR – štatistický úrad Slovenskej republiky
- KURS 2001 – koncepcia územného rozvoja SR
- VÚC – Vyšší územný celok
- MAS – miestna akčná skupina
- POH – program odpadového hospodárstva
- ŠF EÚ – štrukturálne fondy Európskej únie
- PKS – parita kúpnej sily
- ŠÚ SR – KS Nitra – štatistický úrad SR , krajská štatistika
- ORSR – obchodný register Slovenskej republiky
- ZRSR- živnostenský register Slovenskej republiky
- STN – Slovenská technická norma

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Úvod

V súvislosti s nadchádzajúcim novým programovým obdobím Európskej únie na roky 2014 – 2020 je nevyhnutné aktualizovať základný programový dokument – **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja**, ktorý by objektívne reflektoval východiskovú situáciu v obci Malé Kosihy pre súčasné programové obdobie v kontexte novej Kohéznej politiky EÚ v súlade s cieľmi stratégie **Európa 2020**.

V zmysle zákona NR SR č.539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov, je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ďalej len ako „PHSR“ strednodobý rozvojový dokument vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR VÚC, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie obce. Vypracovanie PHSR obce Malé Kosihy zabezpečuje obec pri uplatnení princípu partnerstva.

PHSR obce Malé Kosihy pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

Analyticko-strategická časť zahŕňa predovšetkým:

- komplexnú prírodno-geografickú charakteristiku obce, vrátane jej prírodných zdrojov a okolitého krajinného územia;
- analýzu technickej a sociálnej infraštruktúry obce;
- hodnotenie a analýzu demografickej situácie, hospodárskej situácie, sociálnej a environmentálnej situácie obce;
- analýza sociálneho a kultúrneho kapitálu obce a jej externých vzťahov;
- analýza finančných zdrojov obce a možností financovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce;
- Programová časť obsahuje:
 - návrh stratégie pre realizáciu vytýčených cieľov v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce;
 - akčný plán naplňania stratégie programovej časti PHSR obce;
 - časový harmonogram realizácie PHSR obce
 - inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

V súlade s §9 ods. 9 Zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov uzavrela obec Malé Kosihy, v zastúpení jej štatutárneho orgánu, podľa §536 a nasl. Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, zmluvu o dielo - vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy na roky 2016 - 2025, so zhotoviteľom: RRA Novozámcko, so sídlom Kostolná 1, 940 01 Nové Zámky, v zastúpení Ing.Petrom Penzešom, výkonným riaditeľom a štatutárnym zástupcom.

Na základe rokovacieho konania podľa zákona č. 25/2006 Z.z. Zákon o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov, uzavrel

RRa Novozámocko realizovala proces zostavenia PHSR v spolupráci s Katedrou regionalistiky a rozvoja vidieka, Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja, SPU v Nitre so sídlom Tr. A.Hlinku, 94976 Nitra v zastúpení s jej akademickým pracovníkom Ing. M. Marišom, PhD. a Ing. Mariánom Kováčikom, PhD.

PHSR obce Malé Kosihy by mal pôsobiť ako strednodobý rozvojový dokument, ktorý by mal vystihovať zásadne potreby obce a pružne reagovať na výzvy v kontexte súčasných globálno-hospodárskych zmien, založených na princípe udržateľného rozvoja obce a trvalého zvyšovania kvality života jej obyvateľov.

I. História obce

Podľa súčasných prameňov, prvá písomná zmienka o obci sa datuje približne od r.1248. Názov obce je písomne doložený ako **Keseu alio vocabulo Kerd**, neskôr **Kerd et Kesyv** (1252), **Kiss Keszi** (1773), Malé Kosihy (1920), maďarsky **Kiskeszi**.

Pramene potvrdzujú pomerne bohatú históriu z hľadiska výskytu jednotlivých kultúr na danom území obce, konkrétne na jej území je archeologicky doložené sídlisko lengyelskej kultúry, eneolitické sídlisko s kanelovanou keramikou, opevnená osada maďarovskej, severopanónskej, hatvanskej, otomanskej, füzesabonyskej a kisapostágskej kultúry zo staršej doby bronzovej, hallštatské sídlisko, slovanské sídlisko a pohrebisko z 10. – 11. storočia. Obec sa ďalej spomína od r.1248 keď Vojtech IV. daroval 4 poplužia zeme zlatníkovi Štefanovi. V roku 1252 patrila nemeckým kolonistom zo Skalky, od roku 1439 ostrihomskej kapitule. Podľa dostupných záznamov, v roku 1715 mala obec 5 domácností, v roku 1720 mala 15 domácností, v roku 1828 mala 56 domov a 339 obyvateľov. V rokoch 1938 – 1945 bola obec pripojená k Maďarsku. Po skončení II. svetovej vojny sa územie obce opätovne navrátilo do Slovenska.

Hlavným hospodárskym odvetvím obce bolo tradične poľnohospodárstvo. Atraktívne prírodné prostredie je zaujímavé i z pohľadu rozvoja rýbárstva a poľovníctva. V súčasnosti dominantou obce je rímskokatolícky Kostol svätého Michala Archanjela. Jedná sa pôvodne o románsku rotundu z 12. storočia. Na začiatku 19. storočia bol kostol zrenovovaný a rozšírený. Od polovice 20. storočia v obci funguje materská škola a roľnícke družstvo.

II. Rámcový popis územia obce

Z hľadiska osídlenia v zmysle KURS 2001, územie obce Malé Kosihy sa nachádza v spádovej oblasti tzv. **štúrovského ťažiska osídlenia**, osídlenia tretej úrovne. V jeho relatívne dostupnej vzdialenosti sa nachádza i **levické ťažiska osídlenia** tretej úrovne.

Doplňkom sídelnej architektúry SR sú aj rozvojové osy ako súčasť tvorby hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Rozvojové osy sa na Slovensku rozvíjajú v uzlovo-pásovom sídelnom systéme, ktorého osnovu tvoria centrá osídlenia a dopravnno-komunikačné systémy spájajúce centrá.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

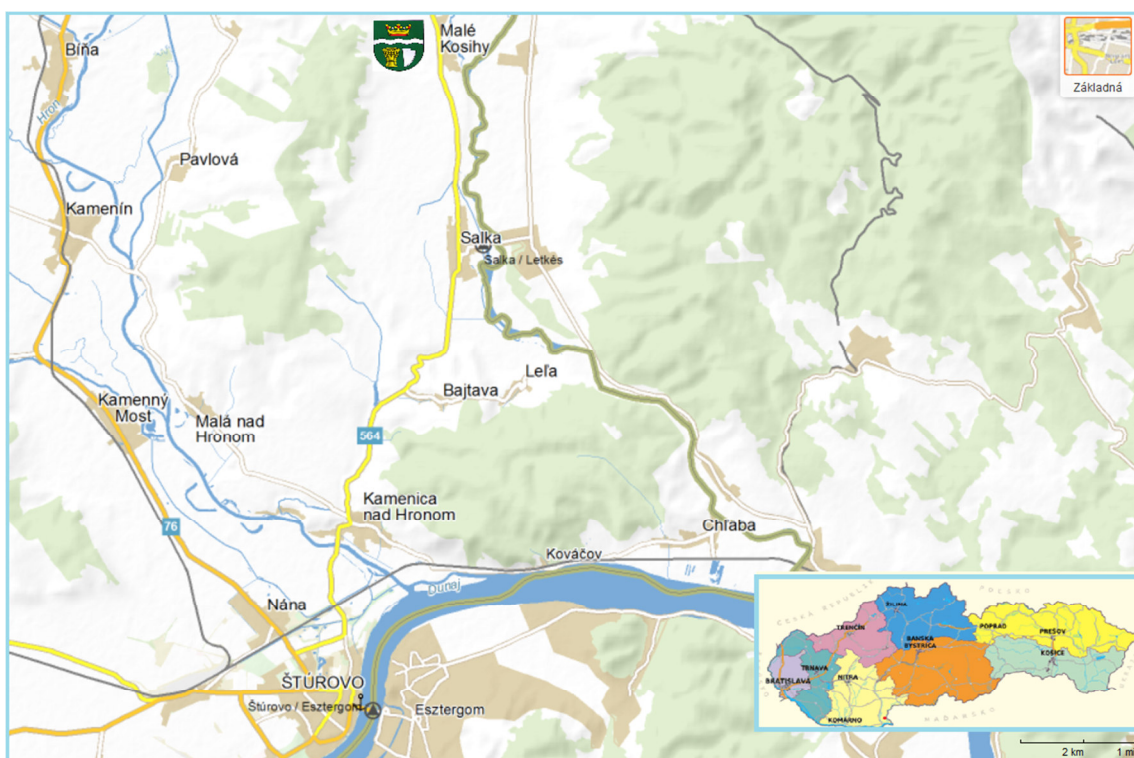
V tomto kontexte, územie obce Malé Kosihy je súčasťou tzv. **pohronskej rozvojovej osi, v smere: Tlmače – Levice – Želiezovce– Štúrovo.**

Z hľadiska mikropohľady obce, Malé Kosihy sa radia k malým obciam do 499 obyvateľov. V najbližšom susedstve obce sú ďalšie obce ako: Salka, Pastovce, Zalaba, Sikenička, Pavlová, Bajtava, a iné.

Katastrálne územie obce Malé Kosihy spadá z administratívneho hľadiska do okresu Nové Zámky, ktorý je súčasťou VÚC NSK. Z hľadiska dochádzky za administratívno-správnymi inštitúciami a inými službami sa obec nachádza v spádovej oblasti mesta Štúrovo.

Z hľadiska dopravnej polohy obce, Malé Kosihy sa nachádzajú najbližšie k mestu Štúrovo a vo väčšej vzdialenosti k mestu Želiezovce, resp. Šahy.

Obec je exponovaná voči dopravnému ťahu, cestná komunikácia II/564 v približnej dochádzkovej vzdialenosti Malé Kosihy – Štúrovo (17,07 km). Obec je prepojená viacerými linkami hromadnej autobusovej prepravy. Verejná autobusová doprava je vedená po cestách II/564. V obci sa nachádzajú 2 zastávky verejnej autobusovej dopravy.

Obr. č. 1 : Geografická poloha obce Malé Kosihy

1. Prírodno-geografická charakteristika obce

Zemepisná poloha obce je približne **47° 55' 21'' N (S) severnej šírky a 18° 45' 7'' E (V) východnej dĺžky**. Malé Kosihy ležia v Podunajskej nížine a Ipeľskej pahorkatine na pravom brehu Ipeľa. Stred obce má nadmorskú výšku 115 m n. m., chotár 110 – 230 m n. m. Východná časť chotára je rovina na mokrej zaplavovanej nive, západná časť na vyšších terasách pahorkatiny s agátovými a dubovými lesíkmi. Má nivné, lužné a hnedozemné pôdy.

1.1. Geomorfologická charakteristika územia

Základom geologickej stavby územia je karpatská horská sústava, ktorá je súčasťou **alpsko-himalájskej sústavy** do ktorej je zahrnuté celé územie Slovenska

Z hľadiska ďalšej geomorfologickej kompozície, územie možno kategorizovať nasledovne:

Sústava: alpsko-himalájska

Podsústava: Panónska panva

Provincia: Západopanónska panva

Subprovincia: Malá dunajská kotlina

Oblasť: Podunajská nížina

Celok : Podunajská pahorkatina

Podcelok: Ipeľská pahorkatina

Časť: Zalabský chrbát

Geologický podklad územia zväčša je tvorený neogénnym vápňitým ílom, pieskom, vápňitými prachovcami a pieskovecami. Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie rozoznávame rajóny kvartérnych a predkvartérnych hornín. Z hľadiska rajónov predkvartérnych hornín v území obce sa prelínajú pásma **rajónov flyšoidných hornín a striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov**. Kvartérny pokryv územia je tvorený zväčša **rajónmi sprašových sedimentov a deluviálnych sedimentov**.

1.2. Hydrogeologické pomery

Z hydrogeologického hľadiska územie obce spadá do povodia rieky Ipeľ. Z pohľadu hydrogeologickej rajonizácie, územie obce spadá do hydrogeologického rajóna **Q 090 Neogén Lučenskej kotliny**.

Zdroje povrchových vôd predstavuje predovšetkým rieka **Ipeľ** pretekajúca východnou časťou územia obce. V katastri obce sa nachádza aj viacero rybníkov, resp. vodných nádrží prepojených s riekou Ipeľ. Geotermálne vrty alebo pramene sa v okolí obce nenachádzajú.

1.3. Klimatické pomery

Klimaticky, územie obce spadá do teplého mierne vlhkého až suchého klimatického pásma. Priemerná teplota vzduchu v júli dosahuje úroveň $>16^{\circ}\text{C}$ a v januári je to v priemere $>-2^{\circ}\text{C}$. Priemerná ročná teplota v danej oblasti sa pohybuje v rozmedzí $9 - 10^{\circ}\text{C}$

Čo sa týka priemerného ročného úhrnu zrážok, územie sa vyznačuje najmä charakterom podpriemerného až nízkeho priemerného úhrnu zrážok v rozmedzí od 550 – 600 mm úhrnu zrážok. Priemerný úhrn zrážok v júli dosahuje úroveň >60 mm a priemerný úhrn zrážok v januári dosahuje úroveň 20 – 40mm. Index zavlažovania územia pre toto územie predstavuje hodnotu -40.

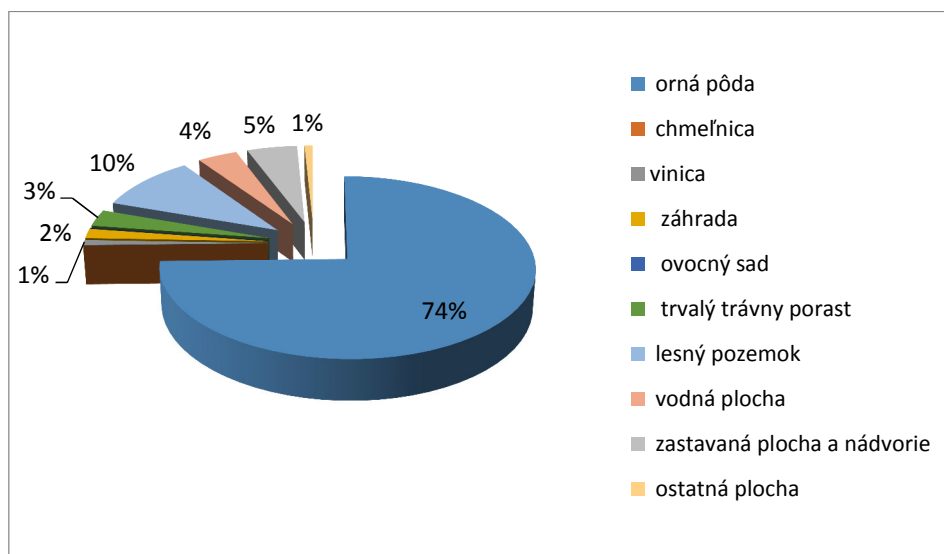
1.4. Veterné pomery

Územie obce je exponované najmä voči pôsobeniu severozápadných a juhovýchodných vetrov s priemernou rýchlosťou 3,31 – 4,00 m/s (SZ) a 3,41 – 4,3 m/s (JV). Vyskytujú sa aj východné a severné vetry. Územie je stredne silne zaťažené prízemnými inverziami, čo má vplyv na možné výkyvy počasia.

1.5. Pôdne pomery

Celková rozloha územia obce Malé Kosihy za r.2014 predstavuje približne 843 ha. Z hľadiska hospodárskeho využitia pôdy, najväčší podiel z výmery územia pripadá na poľnohospodársku pôdu a to na úrovni približne 74% (629 ha) z celkovej výmery územia. Lesná pôda predstavuje približne 10,07% (84 ha) z výmery územia. Zastavaná časť územia, predovšetkým intravilán obce predstavuje približne 4,9% (41 ha) územia. Podiel z celkového využitia územia pripadajúci na vinice, záhrady a TTP predstavuje približne na úrovni 5,6% (48 ha) územia obce. Vodné plochy sa rozprestierajú približne na 3,92% (33 ha) územia z celkovej výmery obce. Z hľadiska zastúpenia jednotlivých pôdných typov v pôdnej štruktúre prevládajú predovšetkým **čiernice, černoze a hnedozeme**, pôdy s vysokou produkčnou hodnotou, s prímiesou rôznych pôdných subtypov.

Z hľadiska priepustnosti a retenčnej schopnosti pôd, dané územie je charakteristické pôdami so strednou až vysokou priepustnosťou. Z hľadiska zrnitosti ide predovšetkým o hlinité pôdy a ílovito-hlinité pôdy.

Obr. č. 2 : Typológia využitia územia obce Malé Kosihy
Zdroj: Datacube, 2014

1.6. Vegetačné pomery

Z hľadiska výskytu prirodzenej vegetácie na danom území sa prelínajú rôzne pásma zmiešaných listnatých lesov, ktoré podmieňujú i ďalší výskyt porastov nižšieho vegetačného stupňa a predovšetkým rôznych živočíšnych biopopulácií.

Z hľadiska zastúpenia rôznych lesných typov v danom území dominujú predovšetkým zmiešané **mäkké a tvrdé lužné lesy, dubovo-hrabové, dubové cerovo-dubové lesy**.

Podľa Futáka (1980) dané záujmové územie spadá do oblasti **panónskej flóry (Pannonicum)**, ktorá sa rozprestiera na nížinách južného Slovenska. V užšom vymedzení dané záujmové územie je **súčasťou obvodu pramatranskej xerotermej flóry (Matricum)** zahŕňajúci južný pás územia Slovenska od **Burdy cez Ipeľsko-rimavskú brázdú až po Slovenský kras**.

1.7. Živočíšstvo

Z hľadiska zoogeografického členenia (terestrický biocyklus), územie možno regionalizovať nasledovne:

Provincia: Provincia stepí

Úsek: Panónsky úsek

Dané záujmové územie spadá do oblasti výskytu biómov stepných ekosystémov v rámci biómov mierneho pásma. Z fauny sa v tomto pásme vyskytujú najmä druhy ako hrdlička záhradná (*Streptoptelia decaocto*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*) a iný.

2. Obyvateľstvo

2.1. Vývoj základných demografických ukazovateľov

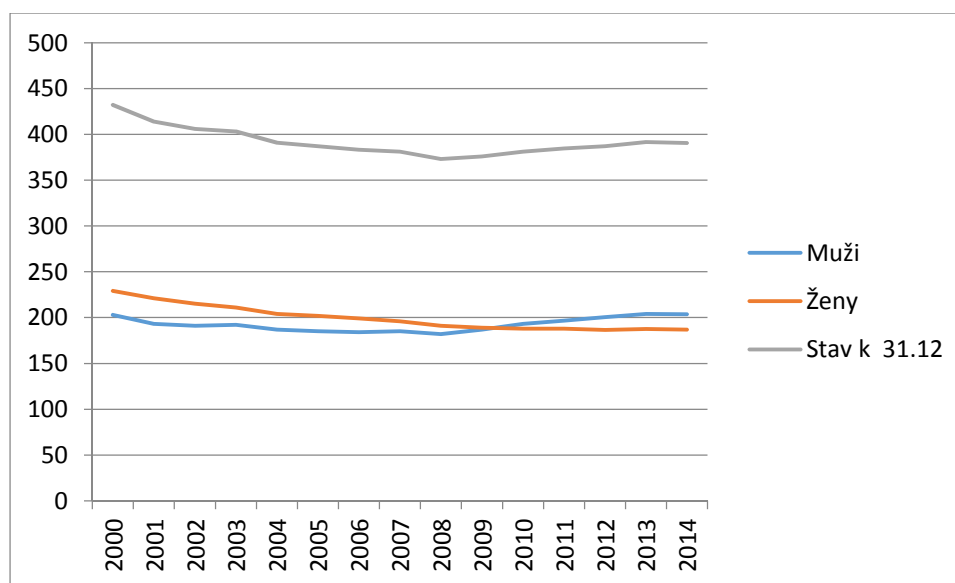
Na území obce k 31.12.2014 žilo celkovo 391 obyvateľov s trvalým pobytom v obci. Podiel mužov na celkovej počte obyvateľov predstavoval 52% (204) a podiel žien 48% (187).

Tab. č. 1 : Vývoj počtu obyvateľov obce Malé Kosihy v r.2000 – 2014

Roky	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Muži	203	193	191	192	187	185	184	185	182	187	193	197	201	204	204
Ženy	229	221	215	211	204	202	199	196	191	189	188	188	187	188	187
Stav k 31.12	432	414	406	403	391	387	383	381	373	376	381	385	387	392	391

Zdroj: Datacube, 2015

Zo znázornenej tabuľky nám vyplýva, že počet obyvateľov v absolútnej hodnote oproti r.2000 klesol o 41 obyvateľov (9,4%), avšak od r.2008 trend vývoja počtu obyvateľstva je rastúci pričom pribudlo celkovo 18 (4,6%) obyvateľov obce. Udržanie súčasného trendu je pre obec kľúčové z hľadiska jej zachovania do budúcnosti.

Obr. č. 3 : Vývoj počtu obyvateľov obce Malé Kosihy v r.2000-2014

Zdroj: Datacube, 2015

Z hľadiska zložiek podmieňujúce celkové zmeny obyvateľstva v priebehu rokov 2000 - 2014 možno konštatovať, že natalita obyvateľstva má celkovo fluktuujúci charakter. Celkové demografické saldo má však prevažne záporný charakter.

Z hľadiska mechanických zmien obyvateľstva, počet prisťahovaných aj vystťahovaných obyvateľov celkovo kolíše, avšak migračné saldo má prevažne stagnujúci charakter. Celkový demografický vývoj obyvateľstva možno hodnotiť ako nestabilný. Trend má výrazne kolísavý charakter medzi kladným a záporným celkovým prírastkom obyvateľstva.

Tab. č. 2 : Bilancia pohybu obyvateľstva v obci Malé Kosihy v r.2000 – 2014

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

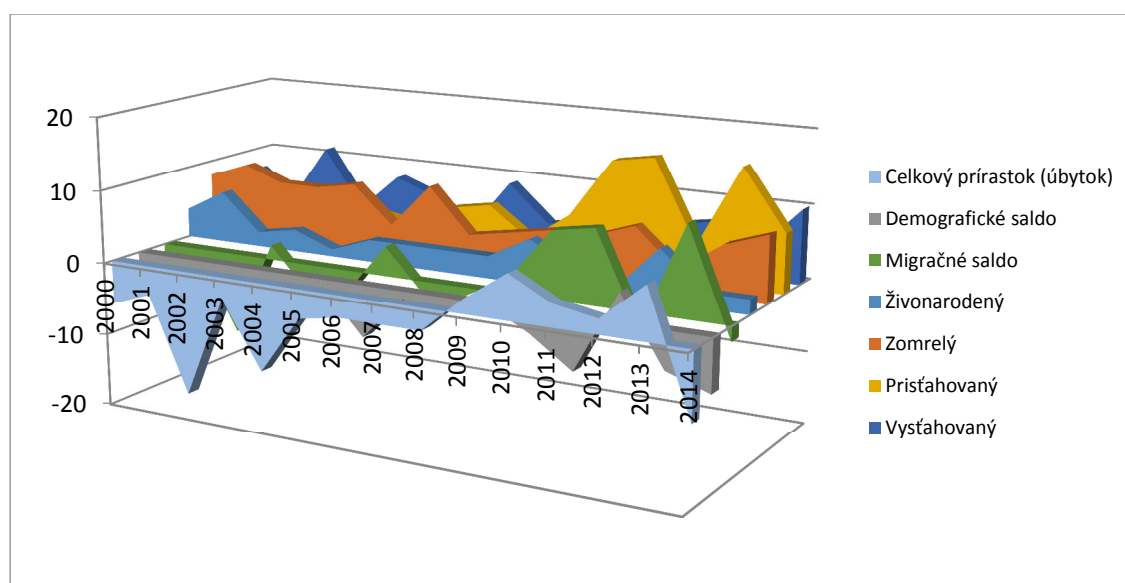
Roky	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Živonarodený	4	7	2	3	1	3	3	3	3	6	3	1	7	2	2
Zomrelý	8	10	8	8	9	4	10	4	5	6	6	8	3	7	9
Demografické saldo	-4	-3	-6	-5	-8	-1	-7	-1	-2	0	-3	-7	4	-5	-7
Priťahovaný	5	2	0	5	4	3	6	7	3	7	15	16	5	16	8
Vystáňovaný	7	3	11	3	8	6	2	9	4	5	6	6	7	4	10
Migračné saldo	-2	-1	-11	2	-4	-3	4	-2	-1	2	9	10	-2	12	-2
Celkový prírastok (úbytok)	-6	-4	-17	-3	-12	-4	-3	-3	-3	2	6	3	2	7	-9

Zdroj: Datacube, 2015

Zo znázornenej tabuľky vyplýva, že natalita obyvateľstva si v r.2000 - 2014 udržiava kolísavý trend rastu počtu živonarodených detí v priemere 3 detí za rok. Mortalita obyvateľstva v danom sledovanom časovom rade taktiež čiastočne kolíše, avšak v absolútnej hodnote je vyššia ako natalita, v priemere 7 zomrelých osôb pripadá na jeden rok. Celkovo, demografické saldo si udržiava záporný charakter v priemere na úrovni -4 osôb pripadajúcich na prirodzený úbytok na rok.

Z hľadiska mechanického pohybu obyvateľstva, imigrácia do obce si udržiava značne kolísavý trend. Najvyšší počet prisťahovaných do obce bol v roku 2011 a 2013 na úrovni 16 osôb za rok. Emigrácia z obce, čiže počet vystáňovaných kopíruje trend vývoja počtu prisťahovaných do obce. Najvyššia miera emigrácie bola zaznamenaná v roku 2002 na úrovni 11 osôb v r.2014 na úrovni 10 osôb. Migračné saldo si celkovo udržiava výrazne kolísavý charakter v priemere 1 osobu pripadajúci na mechanický prírastok obyvateľstva za rok.

Zo súhrnného hľadiska celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva počas sledovaného obdobia r.2000-2014 si udržiaval značne kolísavý charakter, s dosiahnutím minima v roku 2011 na úrovni -12 osôb, odvtedy sa trend zmiernil, dosiahol i kladné prírastky, avšak v priemere si udržiava záporný charakter na úrovni -3 celkového prírastku (úbytku) osôb za rok.

Obr. č. 4 : Bilancia pohybu obyvateľstva v obci Malé Kosihy

Zdroj: Datacube, 2015

2.2. Veková štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva, pomer medzi predproduktívnou a poproduktívnou zložkou je nepriaznivý, avšak v priebehu sledovaného obdobia sa diferencia medzi oboma skupinami znižuje. Produktívna zložka obyvateľstva v priebehu sledovaného obdobia narastá, taktiež i priemerný vek obyvateľstva avšak index starnutia oproti začiatku sledovaného obdobia výrazne poklesol.

Tab. č. 3 : Veková štruktúra obyvateľstva obce Malé Kosihy v r.2001 – 2014

Roky	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
predpr. (abs.)	57	53	52	50	50	50	51	48	49	53	53	55	57	51
produkt. (abs.)	242	226	233	228	228	231	220	221	221	222	265	258	267	262
poprod.(abs.)	119	122	113	108	104	98	105	104	105	106	68	75	71	73
predprod. (v%)	13.64	13.22	13.07	12.95	13.09	13.19	13.56	12.87	13.07	13.91	13.73	14.18	14.43	13.21
produkt. (v%)	57.89	56.36	58.54	59.07	59.69	60.95	58.51	59.25	58.93	58.27	68.65	66.49	67.59	67.88
poprod. (v%)	28.47	30.42	28.39	27.98	27.23	25.86	27.93	27.88	28.00	27.82	17.62	19.33	17.97	18.91
Priemerný vek	41.74	42.56	42.28	42.21	42.45	42.43	42.89	43.29	42.94	42.71	42.81	42.91	42.53	43.45

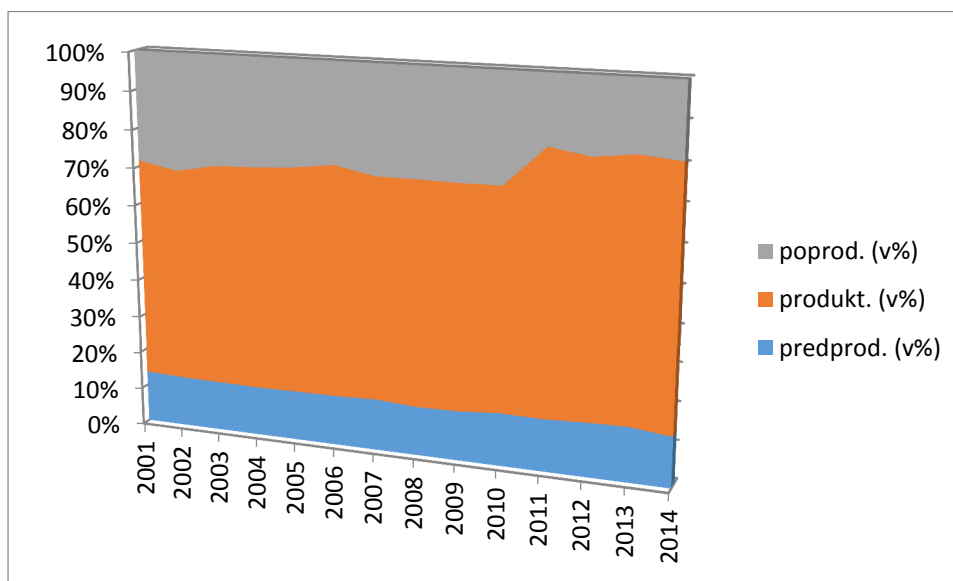
Zdroj: KŠÚ Nitra, 2015

Zo znázornenej tabuľky vyplýva, že predproduktívna zložka obyvateľstva v priebehu sledovaného obdobia r.2001 – 2014 neustále kolíše, avšak celkovo stav je stagnujúci. V súčasnosti podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov dosahuje úroveň 13,21% a za celé skúmané obdobie je to v priemere 13,43%.

Produktívna zložka obyvateľstva v priebehu sledovaného obdobia si udržiavala rast s určitými krátkodobými fázami stagnácie, resp. poklesu, avšak v súčasnosti dosahuje svoje maximum a to 67,88% z celkového počtu obyvateľov. Za celé sledované obdobie je to v priemere 61,29% z celkového počtu obyvateľov.

Poproduktívna zložka obyvateľstva zaznamenala výrazne kolísavý trend, v posledných rokoch zostupný čo napomáha znižovaniu rozdielu v pomere medzi produktívnou a poproduktívnou zložkou obyvateľstva. V súčasnosti jej podiel na celkovom obyvateľstve dosahuje úroveň 18,91% a za celé sledované obdobie je to v priemere 25,27% obyvateľov. Priemerný vek obyvateľov obce je rastúci a v súčasnosti dosahuje 43,45 roka.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Obr. č. 5 : Zastúpenie produkčných zložiek obyvateľstva v obci Malé Kosihy
Zdroj: KŠÚ Nitra, 2015

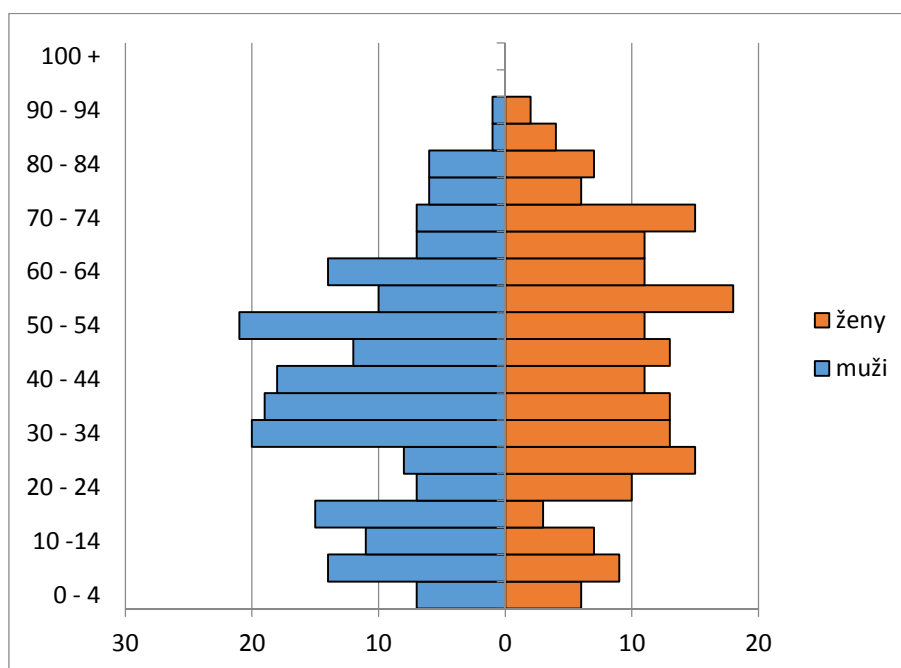
Tab. č. 6 : Veková štruktúra obyvateľstva obce Malé Kosihy

Vek	0 - 4	5.9	10 -14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84	85 - 89	90 - 94	95 - 99	100 +	spolu
muži	7	14	11	15	7	8	20	19	18	12	21	10	14	7	7	6	6	1	1	0	0	204
ženy	6	9	7	3	10	15	13	13	11	13	11	18	11	11	15	6	7	4	2	0	0	185
spolu	13	23	18	18	17	23	33	32	29	25	32	28	25	18	22	12	13	5	3	0	0	389

Zdroj: Vlastné spracovanie, Datacube 2015

Populačnú pyramídu obce Malé Kosihy možno charakterizovať ako stagnujúci, resp. degresívny typ vekovej štruktúry. Na znázornenom grafe možno badať postupný úbytok mladších ročníkov tvoriacich predproduktívnu zložku obyvateľstva v prospech nárastu produktívnej a poproduktívnej zložky. V rámci predproduktívnej zložky obyvateľstva, v zastúpení mužského pohlavia aj ženského pohlavia je najpočetnejšou zložkou veková kategória :5 - 9 (14), v prípade žien to je 9.

V rámci produktívnej zložky obyvateľstva, najpočetnejšou zložkou v zastúpení mužského pohlavia je to veková kategória 50 – 44, na úrovni 21 mužov a v prípade ženského pohlavia je to veková kategória 55 – 59 na úrovni 18 žien. V prípade poproduktívnej zložky obyvateľstva je to zhodne aj u mužského a ženského pohlavia veková kategória :70 – 74 , u mužov (7) a u žien (15) obyvateľov.

Obr. č. 7 : Populačná pyramída obce Malé Kosihy
Zdroj: Vlastné spracovanie, Datacube 2015

2.3. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vo vzdelanostnej štruktúre obce prevláda skôr nižšie a stredné vzdelanie. Pomerne vysoký podiel pripadá na ľudí so základným a stredným vzdelaním bez maturity. Úplné stredné vzdelanie s maturitou a vysokoškolské vzdelanie predstavuje ďalšiu najpočetnejšiu veľkostnú skupinu. Najnižší podiel pripadá na vysokoškolské doktorandské vzdelanie.

Prieskum bral do úvahy všetkých obyvateľov obce, teda aj deti s povinnou školskou dochádzkou, navštevujúcich MŠ a ZŠ, čo mohlo spôsobiť určité skreslenie výsledkov.

Úroveň vzdelania v súčasnosti je jedným z najdôležitejším predpokladom pre uplatnenie sa na trhu práce a predstavuje základný kameň smerom k budovaniu vedomostnej ekonomiky.

Tab. č. 4 : Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Malé Kosihy			
Základné	41	89	130
Učňovské (bez maturity)	56	24	80
Stredné odborné (bez maturity)	23	18	41
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	4	3	7
Úplné stredné odborné (s maturitou)	16	13	29
Úplné stredné všeobecné	1	10	11
Vyššie odborné vzdelanie	2	5	7

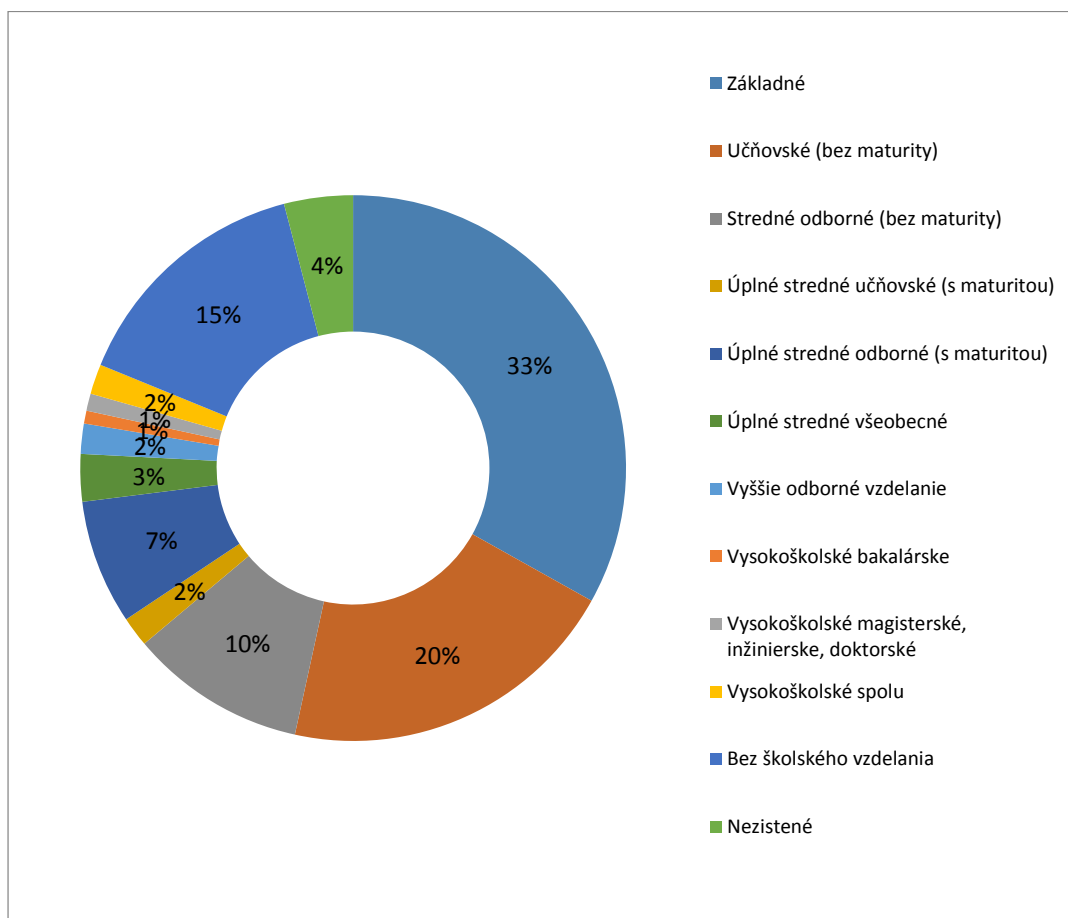
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Vysokoškolské bakalárske		1	2	3
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		1	3	4
Vysokoškolské spolu		2	5	7
Študijný odbor	prírodné vedy	0	1	1
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	1	1	2
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	0	1	1
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	0	1	1
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	1	1	2
Bez školského vzdelania		40	18	58
Nezistené		11	5	16
Úhrn		19	19	386
		6	0	

Zdroj: SODB 2011

Zo znázornenej tabuľky vyplýva na základe výsledkov zo SODB 2011, že v rámci vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva najväčší podiel pripadá na obyvateľov so základným vzdelaním na úrovni 33%. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia s nižším stredným vzdelaním na úrovni 30% (učňovské a stredné odborné vzdelanie). Nasledujú obyvatelia s úplným stredným vzdelaním s maturitou na úrovni 29% a obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním Bc., Mgr., Ing., Mu(v)dr, RNDr., PhDr. na úrovni 5%. Na vzdelanie III. stupňa majú pripadá 3% obyvateľov. Pomerne vysoký podiel pripadá na obyvateľov bez vzdelania, až na úrovni 14%. Tento údaj však môže byť skreslený keďže môže zahŕňať i deti v rámci povinnej školskej dochádzky.

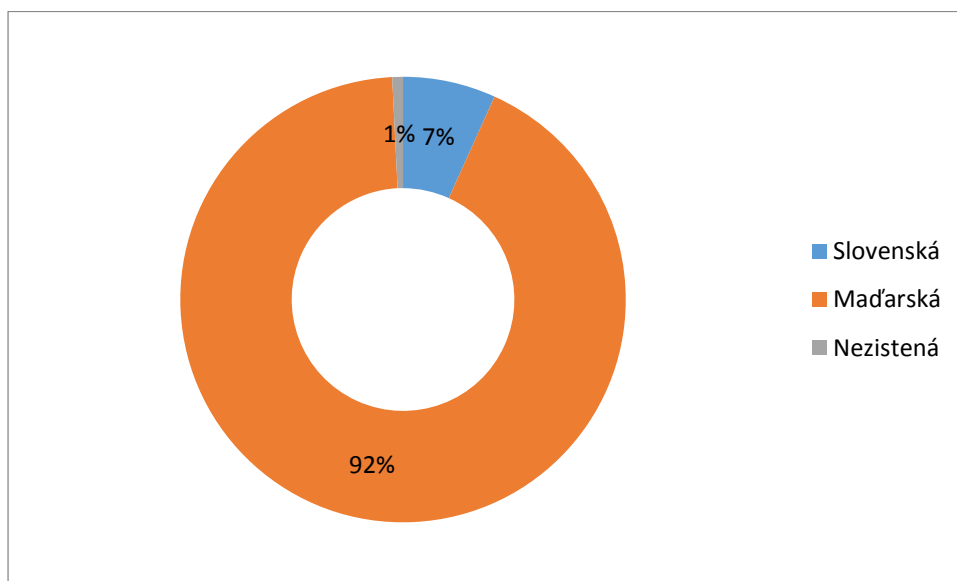

Obr. č. 8 : Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Malé Kosihy podľa typu vzdelania

Zdroj: SODB 2011

2.4. Národnostná štruktúra obyvateľstva

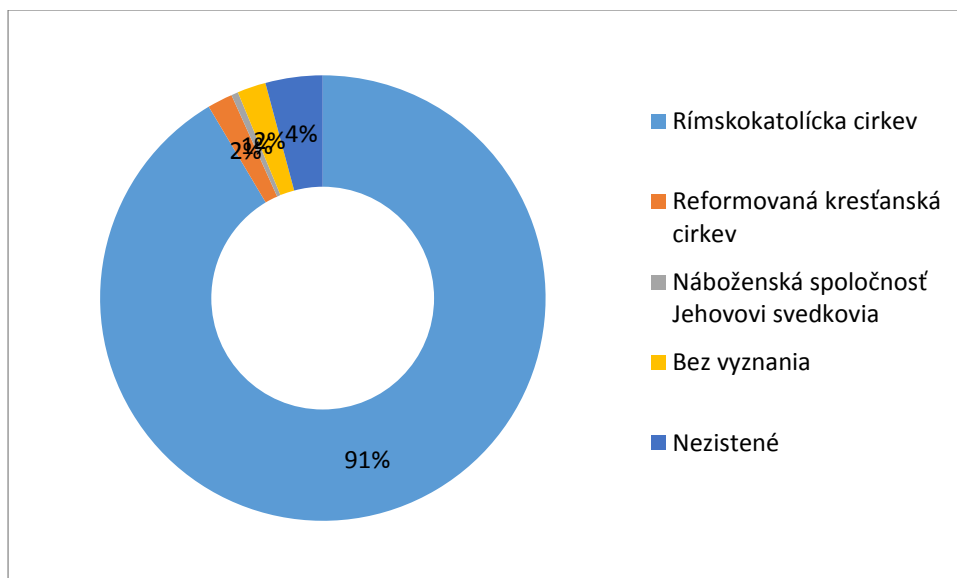
Z hľadiska národnostnej štruktúry obyvateľstva, v obci Malé Kosihy dominujú občania maďarskej národnosti na úrovni 92% (357), nasledujú občania slovenskej národnosti na úrovni 7% (27). Podiel nezistenej národnosti predstavuje 3%.

Obr. č. 9 : Bývajúce obyvateľstvo podľa národností v obci Malé Kosihy
Zdroj: SODB 2011

2.5. Náboženská štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska vierovyznania v obci Malé Kosihy dominujú občania rímskokatolíckeho vierovyznania. Ich zastúpenie je na úrovni 91%. Zastúpenie ostatných náboženstiev predstavuje podiel do 2%. Približne u 4% obyvateľov sa nepodarilo vierovyznanie zistiť.

Obr. č. 10 : Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženstva v obci Malé Kosihy
Zdroj: SODB 2011

3. Ekonomická štruktúra obce

Ekonomická štruktúra obce je vo všeobecnosti tvorená ekonomickými subjektmi súkromného, občianskeho a verejného sektora disponujúcimi právnou subjektivitou, ktorý pre trh vytvárajú

a poskytujú hodnoty, ktorými uspokojujú svoje potreby. Ekonomika je vitálnym prvkom fungovania obce a podmieňuje budúci rozvoj obce.

3.1. Podnikateľská štruktúra obce

Podnikateľská štruktúra obce je tvorená predovšetkým súkromným sektorom. Podnikateľskú štruktúru obce Malé Kosihy možno hodnotiť ako relatívne monoštruktúralne orientovanú. Z hľadiska právnej formy v prípade PO prevládajú predovšetkým spoločnosti typu s.r.o., výskyt iných právnych foriem PO (v.o.s., k.s., atď.) je obmedzený. V prípade FO sú to predovšetkým živnostníci.

V zmysle systematizácie a klasifikácie ekonomických činností podľa metodiky SK NACE sú v obci ekonomické subjekty ktoré sú zastúpené v jednotlivých odvetviach NH v primárnom, sekundárnom a terciárnom sektore.

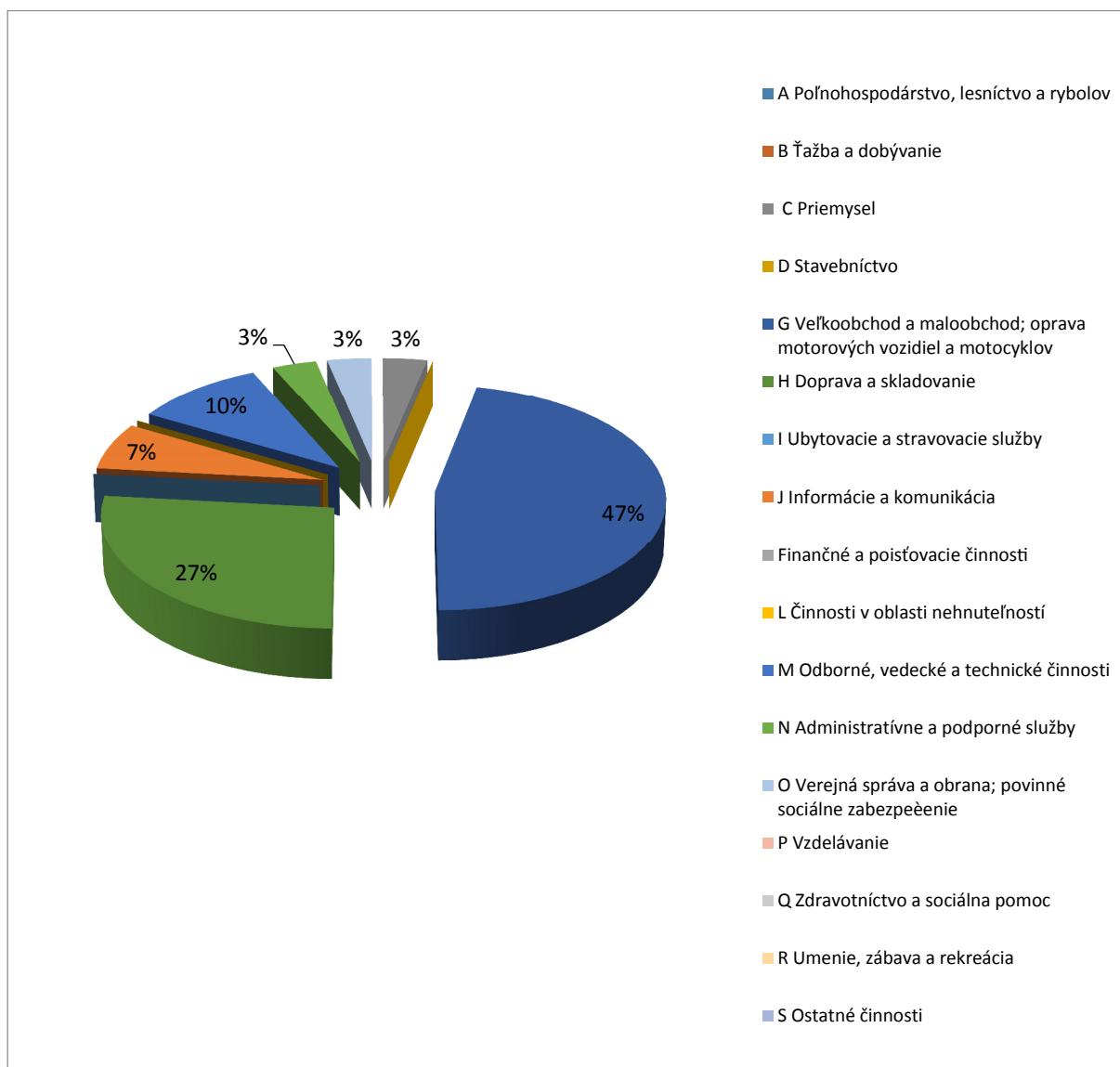
Uvedená štruktúra podnikateľského sektora v obci Malé Kosihy bola vypracovaná na základe aktuálnych, podkladových informácií z **obchodného registra SR a živnostenského registra SR**. Ekonomické činnosti jednotlivých hospodárskych subjektov boli posudzované podľa predmetu prevažujúcej činnosti a na základe umiestnenia daného hospodárskeho subjektu v systéme klasifikácie ekonomických činností podľa **SK NACE**.

Do štruktúry spadajú všetky subjekty FO a PO, ktorých sídlo alebo prevádzková adresa je zapísaná v registri na obec.

Celkovo v obci podľa aktuálneho výpisu z obchodného registra pôsobí dohromady 31 podnikateľských subjektov zapísaných ako PO, pričom približne pri 6 podnikateľských subjektoch sa odvetvie ich ekonomickej činnosti nepodarilo vierohodne zdokumentovať.

Z hľadiska PO, v podnikateľskom štruktúre obce prevládajú spoločnosti, pôsobiace v oblasti **veľkoobchodný a maloobchodný predaj**, na úrovni 47% (14) a služby dopravy na úrovni 27% (8). Určitý podiel zaznamenalo aj odvetvie **odborných a vedecko-technických služieb**, na úrovni 10% (3), odvetvie **IKT**, na úrovni 7% (2). Zhodné podiely na úrovni 3% (1) zaznamenali odvetvia **administratívnych a podporných služieb, priemyslu a ostatných činností**.

Zo súhrnného hľadiska možno konštatovať, že početnosť podnikateľských subjektov v obci je nadpriemerne zastúpená, čo môže vyvolať otázky ohľadom reálnosti údajov. Možno uvažovať aj o vplyve prihraničnej polohy obce.

Obr. č. 11 : Ekonomická štruktúra podnikateľského sektora PO v obci Malé Kosihy, podľa SK NACE
Zdroj: OR SR, podľa SK NACE, 2015

Z hľadiska FO ich celkový počet podľa aktuálneho výpisu zo živnostenského registra s prevádzkou zapísanou na obec bol 3. Jedná sa o dva subjekty pôsobiace v oblasti obchodu a jeden subjekt pôsobiaci v oblasti výroby. Celkovo možno konštatovať, že počet podnikateľov – samo zamestnávateľov je veľmi nízky čo vytvára priestor na vstup ďalších zamestnávateľov do sektoru.

3.2. Ekonomická aktivita obyvateľstva

V obci Malé Kosihy k 31.12.2014 žilo 391 obyvateľov, z toho 262 ekonomicky aktívnych s trvalým pobytom v obci. **Index ekonomickej aktivity** (miera ekonomickej participácie) za r.2014 dosahuje úroveň 67,09% čo možno hodnotiť pozitívne keďže relatívne prekračuje priemer podľa VZPS SR.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Miera nezamestnanosti v poslednom období zaznamenala pokles a naopak miera zamestnanosti rast, súbežne s rastom produkčnej základne obce. Napriek tomu pri súčasnej úrovni (17,18% v r.2014) mieru nezamestnanosti možno hodnotiť ako vysokú čo napovedá o rezervách miestneho trhu práce.

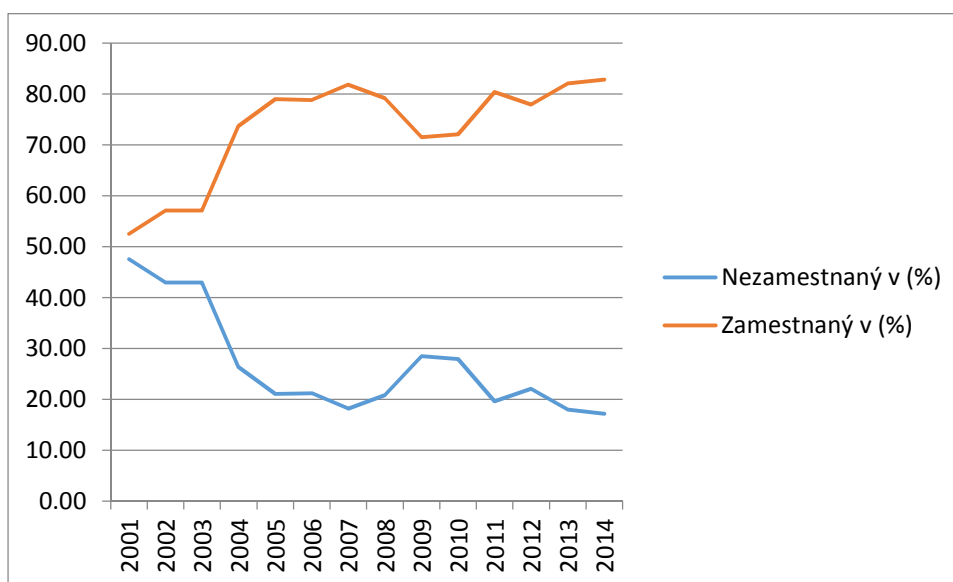
Tab. č. 5 : Ekonomická aktivita obyvateľstva v obci Malé Kosihy v r.2001 – 2014

Roky	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nezamestnaný abs.	115	97	100	60	48	49	40	46	63	62	52	57	48	45
Nezamestnaný v (%)	47.5 2	42.9 2	42.9 2	26.3 2	21.0 5	21.2 1	18.1 8	20.8 1	28.5 1	27.9 3	19.6 2	22.0 9	17.9 8	17.1 8
Zamestnaný abs.	127	129	133	168	180	182	180	175	158	160	213	201	219	217
Zamestnaný v (%)	52.4 8	57.0 8	57.0 8	73.6 8	78.9 5	78.7 9	81.8 2	79.1 9	71.4 9	72.0 7	80.3 8	77.9 1	82.0 2	82.8 2
Počet obyv.	414	406	403	391	387	383	381	373	376	381	384	387	392	391
Index ek. akt. v (%)	58.4 5	55.6 7	57.8 2	58.3 1	58.9 1	60.3 1	57.7 4	59.2 5	58.7 8	58.2 7	68.9 2	66.6 7	68.2 0	67.0 9

Zdroj: ŠÚ SR - Nitra, 2015

Zo znázornenej tabuľky vyplýva, že v obci v r.2001 – 2014 si miera nezamestnanosti udržiavala klesajúci trend zo svojho maxima 47,52% v r.2001 na minimum 18,18% v r.2007. Následne vplyvom hospodárskej krízy, nezamestnanosť opätovne dosiahla svoj vrchol v r.2010 na úrovni 28,51%. V súčasnosti je na úrovni 17,18% v r.2014.

Miera zamestnanosti sa vyvíjala inverzne oproti miere nezamestnanosti zo svojho minima 52,48% v r.2001 na svoje maximum 81,82% v r.2007, kde následne vplyvom hospodárskej krízy opätovne začala klesať až na úroveň 72,07% v r.2010. V súčasnosti sa drží na úrovni 82,82% v r.2014¹.

Obr. č. 12 : Ekonomická aktivita obyvateľstva v obci Malé Kosihy v r.2000 – 2014

Zdroj: ŠÚ SR - Nitra, 2015

¹ Pozn.: stanovené odhadom

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Z výsledkov SODB 2011, časti ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa odvetvia hospodárstva vyplynulo, že za r.2011 v obci Malé Kosihy pracovalo celkovo 841 ekonomicky aktívnych obyvateľov. Pomerne široká pracujúca základňa ekonomicky aktívneho obyv. sa sústreďuje v rôznych odvetviach priemyselnej výroby a v odvetví obchodu. Pomerne vyšší podiel pracujúcich je sústredený taktiež v odvetví stavebníctva, služieb dopravy a poľnohospodárstva. Odvetvová skladba zamestnanosti je nakoniec doplnená o zdravotníctvo a vzdelávanie.

Tab. č. 6 : Bývajúce ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa pohlavia a odvetvia hospodárstva

Odvetvie hospodárstva	muži	ženy	spolu
A Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	9	7	16
B Ťažba a dobývanie	0	0	0
C Priemyselná výroba	35	30	65
D Dodávka elektriny, pary, plynu a studeného vzduchu	0	0	0
E Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	3	0	3
F Stavebníctvo	4	0	4
G Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov	4	8	12
H Doprava a skladovanie	10	3	13
I Ubytovacie a stravovacie služby	4	4	8
J Informácie a komunikácia	1	0	1
K Finančné a poisťovacie služby	0	1	1
L Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	0	0
M Odborné, vedecké a technické činnosti	1	1	2
N Administratívne a podporné služby	8	3	11
O Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	7	4	11
P Vzdelávanie	1	4	5
Q Zdravotníctvo a sociálna pomoc	2	3	5
R Umienie a zábava	0	0	0
S Ostatné činnosti	0	1	1
T Činnosti domácnosti ako zamestnávateľov	0	0	0
U Činnosti exteritoriálnych organizácií a združení	0	0	0
Nezistené	6	9	15
Spolu	60	78	173

Zdroj: SODB 2011

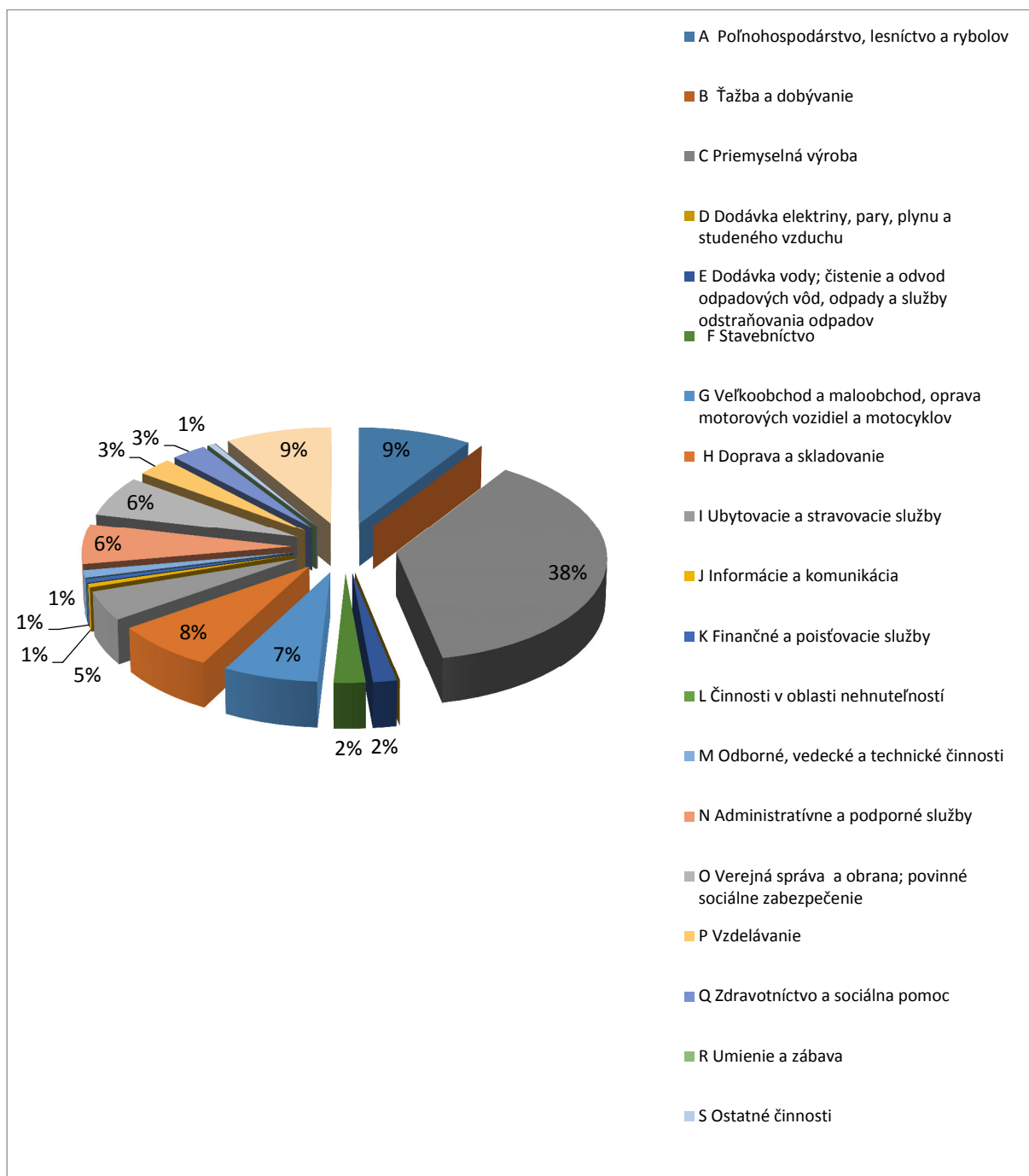
Zo znázornenej tabuľky vyplýva, že najväčší podiel pracujúceho ekonomicky aktívneho obyvateľstva pripadal na priemyselný sektor na úrovni 38%. Za ním nasledoval primárny sektor, konkrétne poľnohospodárstvo a lesníctvo podielom 9% zamestnaných a odvetvie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

dopravy a skladovania s 8% podielom zamestnaných. Odvetvie obchodu zamestnáva približne 7% pracujúcich. Ďalšie podiely pripadajú na odvetvia administratívy (6%), verejnej správy (6%), ubytovacích a stravovacích služieb (5%). Drobnjšie podiely zamestnaných pripadajú na odvetvia IKT (3%), zdravotníctva (3%) dodávok vody (3%) a atď. Približne u 9% zamestnaných sa odvetvie ich zamestnania nepodarilo vierohodným spôsobom zdokladovať.

Z hľadiska celkového hodnotenia štruktúry hospodárstva a trhu práce v obci Malé Kosihy možno povedať, že ekonomická štruktúra a trh práce vo svojej kvalite a kvantite je primeraná vzhľadom na vidiecke prostredie a približne spadá do ekonomického priemeru vidieka v SR. Podklady k spracovaniu vyplývajú z SODB 2011 a tak sa súčasný stav v štruktúre a kvantite na trhu práce v určitých odvetviach NH môže viac alebo menej líšiť.

Obr. č. 13 : Bývajúce ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa pohlavia a odvetvia hospodárstva
Zdroj: SODB 2011

4. Infraštruktúra a občianska vybavenosť obce

4.1. Technická infraštruktúra

Vo všeobecnosti predstavuje skupinu prvkov, ktoré udržujú danú štruktúru pohromade. V prípade technickej infraštruktúry sa jedná o siete a stavby súvisiace s jej údržbou, ako sú napr. cesty, vodné zdroje, kanalizácia, elektrické siete a plynovody a telekomunikačné siete. Jej

hustota a kvalita nimi poskytovaných služieb umožňuje ďalší rozvoj a výrazne vplýva na kvalita života obyvateľov.

Tab. č. 7 : Prítomnosť základných ukazovateľov technickej infraštruktúry v obci

Ukazovateľ	Hodnota
Pošta	Nie
Káblová televízia	Nie
Verejný vodovod	Áno
Verejná kanalizácia	Nie
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	Nie
Rozvodná sieť plynu	Nie
Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy	15 km

Zdroj: Mestská a obecná štatistika, MOŠ, cit. 2015

Z hore uvedeného vyplýva, že obec má vybudovanú len základnú vodovodnú infraštruktúru. Nedostatkom, ktorý výrazne vplýva na kvalitu života obyvateľov v obci je nevybudovaná rozvodná sieť plynu. V obci absentuje verejná kanalizácia a jej napojenie na ČOV, čo má negatívny dopad na kvalitu života obyvateľov v obci a kvalitu životného prostredia. V obci sa nenachádza zastávka vlakov osobnej dopravy, obyvatelia musia využívať verejnú autobusovú dopravu, resp. súkromné vozidlá.

4.1.1. Komunikačná sieť

4.1.1.1. Cestná komunikačná sieť

Obcou vedie hlavná cesta II. triedy č. 564. Táto cesta spája okresy Levice a Nové Zámky s celkovou dĺžkou 69,998 km. V okrese Nové Zámky vedie cez obce Malé Kosihy, Salka, Bajtava a Kamenica nad Hronom. Končí sa na križovatke s cestou I. triedy č. 76 v Štúrove. Okrem nej sa v obci nachádzajú aj vedľajšie obslužné komunikácie so šírkou do 4,9 m. Celkový technický stav ciest v obci je dlhodobu neudržateľný. Komunikácie majú popraskanú vrchnú vrstvu s výtlkmi. Na niektorých úsekoch dochádza k poklesu cesty v dôsledku poškodenia spodných vrstiev cesty. Niektoré praskliny a výtlky boli zrekonštruované v predchádzajúcom období, ale vyžadujú si komplexnú rekonštrukciu ciest. Komunikácie pre peších sú v obci vybudované len pozdĺž vedľajších ciest.

Celkovo je v obci vybudovaných 5 km chodníkov, ktorých technický stav je v súčasnosti nevyhovujúci. Obec má v pláne dobudovať 1 km chodníkov a zrekonštruovať 2 km chodníkov. Je potrebná úprava predovšetkým chodníkov okolo hlavnej cesty, v okolí obecného úradu a chodníka smerom k cintorínu.

Napojenie na autobusovú dopravu je zabezpečené predovšetkým okresným mestom Nové Zámky.

Cez obec premáva autobusová linka č. 404446 na trase Štúrovo – Leľa – Salka – Malé Kosihy – Ipeľský Sokolec, ktorá je zabezpečená spoločnosťou Arriva NZ. Okrem tejto linky obcou prechádza aj diaľkový spoj č. 404502 na trase Štúrovo – Šahy – Zvolen – Banská Bystrica – Ružomberok.

4.1.2. Infraštruktúra vodného hospodárstva

4.1.2.1. Vodné toky, vodné plochy

Vodné toky a vodné plochy zahŕňame medzi najvýznamnejšie stabilizačné prvky krajiny. Katastrálnym územím obce Malé Kosihy preteká rieka Ipeľ, ktorá je s celkovou dĺžkou 232,5 km treťou najdlhšou riekou na Slovensku. Celkový spád rieky je 596 m. Územím obce preteká trojkilometrový úsek tejto rieky. V obci sú pozdĺž rieky vybudované proti záplavové hrádze, ktoré účinne pomáhajú pri problémoch so zvýšenou hladinou rieky. Problémy nastávajú so spodnou vodou pri výdatných dažďoch. V obci sa nachádza jazero s rozlohou cca 33 ha, v ktorom sa nachádzajú aj menšie ostrovy.

4.1.2.2. Zásobovanie vodou

Obec je zásobovaná pitnou vodou diaľkovodom, ktorého prevádzkovateľom je Západoslovenská vodárenská spoločnosť as. Vodovodná sieť je riešená ako rozvetvená sieť v jednotlivých uliciach obce. Táto sieť bola vybudovaná ešte v roku 1995 a v súčasnosti je na ňu napojených 95 domov. Obyvatelia majú väčšinou vybudované vlastné studne. Dĺžka rozvodného vodovodného potrubia je 3 251 m a dĺžka prívodného potrubia je 3 147 m. Materiál vodovodnej siete je z PVC s dimenziou DN 100.

4.1.2.3. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V obci nie je vybudovaná kanalizačná sieť. Odpadové vody sú zachytávané v žumpách, ktoré predstavujú riziko priesakov do zásob spodných vôd, čo môže mať negatívny vplyv na kvalitu životného prostredia a kvalitu života obyvateľov v obce.

4.1.3. Ostatné inžinierske siete

4.1.3.1. Plynofikácia obce, zásobovanie plynom

V obci nie je vybudovaná rozvodná sieť plynu.

4.1.3.2. Elektrifikácia obce. Zásobovanie elektrickou energiou

Zabezpečenie elektrickou energiou je prostredníctvom vysokonapäťovej vzdušnej elektrickej siete, ktorá sa ďalej vetví na nízkonapäťovú elektrickú sieť. V obci sa nachádzajú 2 trafostanice s výkonom 160 KW, ktorú sú umiestnené na začiatku a konci obce. Tieto trafostanice zásobujú rodinné domy, bytový dom, materskú školu, kultúrny dom, kostol a cintorín.

4.1.4. Telekomunikačné siete

V obci nie je vybudovaná ATÚ, rozhlasová sieť ani televízny vysielač, resp. vykrívač. V obci sú dostupné služby mobilných operátorov, ale kvalita pokrytia signálom je značne nízka a vhodná len pre volania a textové správy.

Orange poskytuje pokrytie pre volania a textové správy a mobilný internet v rozsahu GSM/GPRS/EDGE. Okrem týchto základných služieb Orange má pokrytie v obci pre digitálnu TV s archívom a satelitnú TV.

Telekom má v obci pokrytie pre základné hovorové a dátové služby v rozsahu GPRS do 56kbit/s. Pevný internet je zabezpečený prostredníctvom ADSL do 5 Mbit/s. Okrem týchto poskytuje aj satelitnú televíziu Magio.

Podobne ako v predchádzajúcich prípadoch, aj O2 poskytuje v danej obci len základné telefónne služby. Internet je obmedzený na rozsah GPRS/EDGE do 236 kb/s.

4.2. Sociálna infraštruktúra

4.2.1. Domový a bytový fond

Uvedené údaje boli čerpané z posledných dostupných údajov vyplývajúcich zo SODB 2011, pričom aktuálny stav sa môže viac alebo menej odlišovať.

Na základe výsledkov zo SODB 2011 možno konštatovať, že v roku 2011 celkový domový fond v obci tvoril 176 domov z čoho 64 % (113) bolo trvale obývaných a 63 domov neobývaných. Z celkového počtu obývaných domov až 76% (135) tvorili rodinné domy. V obci sa nachádza 1 bytový dom. Najviac domov (84) bolo vystavaných v rokoch 1946-1990. Od roku 1991 boli podľa dostupných dát postavené len 3 domy. Väčšina obývaných domov 97% (134 zo 138) je v súkromnom vlastníctve.

Najviac obývaných domov 42% (57) je vo veľkostnej skupine 81-120 m². Až 39 % (52) domov má obývaciu plochu väčšiu ako 120 m². Až 18 % (24) domov nemá zavedený vodovod priamo v dome. 45% (60) domov je zásobovaných vodou z vlastného zdroja a necelých 36 % (47) domov je zásobovaných zo spoločného zdroja. Nie všetky domy majú pripojenú pevnú linku, resp. pripojenie na internet. Z celkového počtu obývaných domov, necelých 30% (41) domov má pripojenú pevnú linku a necelých 20 % (25) domov má pripojenie na internet.

Väčšina domov a bytov je vykurovaná tuhým palivom 97,8 % (135). Tri domy sú vykurované elektrickou energiou. Najviac domov je trvalo neobývaných z dôvodu, že nie sú spôsobilé na obývanie (8), prípadne sú určené na rekreáciu (1) alebo sú v štádiu prestavby (3). V 26 prípadoch nie je uvedený dôvod neobývania.

V obci sa nachádza 7 bytov v jednom bytovom dome. Všetkých 7 bytov má rozlohu 40-80 m². Všetky obývané byty sú zásobované vodou zo spoločného zdroja.

Tab. č. 8 : Byty, domy, vybrané ukazovatele v r. 2011

Domy	Obývané	Neobývané	Nezistené
176	113	63	0
Typy domov	Rodinné	Bytové	Iné

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

	135	1	0	
Forma vlastníctva domov				
	FO	Kombinácia vlastníkov	Iné	
	134	0	1	
Obdobie výstavby domov				
do 1945	1946-1990	1991-2000	2000 a neskôr	
46	84	3	0	
Neobývané domy - dôvody neobývania				
Zmena vlastníkov	Rekreačné účely	Prestavba	Nespôsobilé	Iné
0	1	3	8	26
Obdobie výstavby	NEZISTENÉ			
Byty v rodinných domoch				
Plocha				
<40	40-80	81-120	120>	
1	25	57	52	
Zásobovanie vodou				
V byte zo spoločného zdroja	V byte z vlastného zdroja	Mimo bytu	Bez vodovodu	
47	60	0	24	
Telekomunikačné vybavenie				
	Pevná linka	Internet		
	41	25		
Byty v bytových domoch				
Plocha				
<40	40-80	81-120	120>	
0	5	0	0	
Zásobovanie vodou				
V byte zo spoločného zdroja	V byte z vlastného zdroja	Mimo bytu	Bez vodovodu	
5	0	0	0	
Telekomunikačné vybavenie				
	Pevná linka	Internet		
	3	7		
Byty v rodinných a bytových domoch				
Typ kúrenia				
Ústredné diaľkové	Ústredné lokálne	Iné	Bez kúrenia	
0	59	80	0	
Zdroje energie na vykurovanie				
Plyn	Elektrina	Pevné palivo	Iné	
1	3	135	2	
Počet obytných miestností				
1	2	3	4	5

8	31	50	27	26
---	----	----	----	----

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2011

4.2.2. Súčasné projekty výstavby v obci

V súčasnosti v obci neprebiehajú žiadne projekty výstavby, ale prebieha rekonštrukcia a prípravne práce na rekonštrukciu niekoľkých obecných budov. Budova MŠ je v procese zateplenia spojená s výmenou okien. Zároveň sa pripravuje rekonštrukcia strešnej krytiny budovy MŠ. Na budove kultúrneho domu sa pripravuje výmena okien a uskutočňujú sa prípravne práce spojené s výmenou strešnej krytiny. Výmena okien na obecných budovách je realizovaná z rozpočtu obce. Na výmenu strešnej krytiny má obec v pláne spracovanie projektovej dokumentácie a žiadosti o NFP. Obec v súčasnosti pripravuje projekt prechodu vykurovania budovy MŠ z tuhého paliva na elektrickú energiu.

4.2.3. Školstvo

V obci sa nachádza materská škola, ktorej zriaďovateľom je obec. Súčasťou areálu MŠ je aj detské ihrisko. Technický stav budovy MŠ je nevyhovujúci a vyžaduje si komplexnú rekonštrukciu. Prebieha postupná výmena okien. MŠ zabezpečuje vzdelávanie pre jednu triedu s poldennou starostlivosťou s kapacitou 10 detí. Vzdelávací proces je zabezpečovaný jedným učiteľom.

Tab. č. 9 : Materské školy v obci k 15.9.2015

Územie	Zriaďovateľ	Jazyk	Triedy MŠ so starostlivosťou						Príprav. triedy		Asis - tent	
			týždennou a nepretržitou		celodennou		poldennou		v minulom škol. roku			Učí - telia
			tried y	det i	tried y	det i	tried y	det i	tried y	det i		
Adresa												
MŠ s VJM - Óvoda * 94361 Malé Kosihy, Malé Kosihy 32	Obec Malé Kosihy	M	0	0	0	0	1	10	0	6	1	0

Zdroj: UIPŠ, 2016

4.2.4. Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie poskytujúce zdravotnú starostlivosť ani lekáreň.

4.2.4.1. Sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádzajú žiadne zariadenia poskytujúce sociálnu starostlivosť a služby.

4.2.5. Komerčná vybavenosť

V obci sa nachádza predajňa potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru Andy ABC. Okrem nej sa v obci nachádza aj COOP Jednota predajňa. V obci je zároveň prítomné pohostinské odbytové stredisko, ktoré sa nachádza v budove predajne COOP Jednota.

4.2.6. Kultúra, šport a média

Správa obce je zabezpečovaná obecným domom, ktorý v súčasnosti sídli v obecnom bytovom dome. Tieto priestory sú nevyhovujúce z hľadiska kvality poskytovaných služieb. Obec má k dispozícii pozemok, na ktorom by v budúcnosti mohla stáť nová budova obecného úradu.

Najvýznamnejšou kultúrnou pamiatkou obce je rímskokatolícky Kostol sv. Michala Archanjela, ktorého pôvod siaha do 12. storočia. Začiatkom 19. storočia bol kostol zrekonštruovaný a rozšírený. Jeho súčasný technický stav je nevyhovujúci. Je potrebná rekonštrukcia celého objektu so špecifickým zameraním na hlavnú vežu. Na niektorých miestach je obvodový plášť vážne poškodený a dochádza k postupnému uvoľňovaniu staviva, čím nepriamo dochádza k ohrozeniu zdravia obyvateľov.

V katastri obce sa nachádza zrúcanina kaštieľa. V budúcnosti má obec v pláne spracovanie projektovej dokumentácie so žiadosťou o NFP za účelom rekonštrukcie kaštieľa. Keďže sa jedná o finančne náročnú investíciu rekonštrukcia bude mať len udržateľný charakter, zabezpečenie súčasného stavu a zabránenie ďalšiemu chátraniu budovy. Majetkové pomery k budove a pozemkom pod ňou sú právne vysporiadané. Cieľom rekonštrukcie bude vytvorenie parku, resp. oddychovej zóny pre obyvateľov, súčasťou ktorej budú lavičky, pamätná tabuľa poskytujúca informácie o histórii obce a kaštieľa a informatívna tabuľa o faune a flóre v okolí obce.

Kultúrny život je podmienený prítomnosťou obecného kultúrneho domu, ktorý bol postavený v roku 1960. Kultúrny dom je využívaný na rôzne obecné zábavy, kultúrno-spoločenské podujatia, trhy a stolnotenisový turnaj. Kapacita kultúrneho domu je 150 miest a jeho súčasný technický stav je nevyhovujúci. Vyžaduje si značnú rekonštrukciu. V súčasnosti sa začala výmena okien, ale v budúcnosti je potrebná výmena strešnej krytiny a rekonštrukcia obvodového plášťa so zateplením. očakávaným dopadom po rekonštrukcii kultúrneho domu je zvýšenie záujmu o organizovanie rôznych podujatí a osláv v obci ako napr. svadby, kary, prípadne oslavy Dňa obce.

V obci sa nachádza knižnica, ktorá bola zriadená koncom 70. rokov minulého storočia. Je situovaná, rovnako ako obecnú úrad, v bytovom dome. Kapacita knižničného fondu je cca 3 000 kníh. Technický stav priestorov je nevyhovujúci. Je potrebná nová budova, ktorá môže byť súčasťou novej budovy obecného úradu.

Obec nemá vlastný futbalový klub, ale má priestory pre futbalové zápasy. Futbalové ihrisko nie je vybudované, jedná sa len o udržiavanú trávnu plochu, ktorá nie je majetkovo vysporiadaná. Technický stav ihriska je v súčasnosti nedostatočný a vyžaduje si vyrovnanie hracej plochy ihriska. V budúcnosti je možné rozšírenie, kedy bude súčasťou aj basketbalové ihrisko s betónovým povrchom, tenisový kurt a detské ihrisko. Ako alternatíva sa javí aj vybudovanie multifunkčného ihriska, pre ktoré má obec vhodné priestory.

Okrem vyššie spomenutých sa v obci nachádza aj poľovnícka spoločnosť Ipeľ Malé Kosihy, ktoré začalo svoju činnosť ako poľovnícke združenie v roku 2013.

4.2.7. Infraštruktúra odpadového hospodárstva

Zber komunálneho odpadu sa uskutočňuje v intervale 1x do týždňa. Oprávnenou osobou je obec Bajtava, v ktorej sa nachádza skládka. Zber odpadu sa uskutočňuje v štandardných 120 l plastových, resp. kovových nádobách. Obec realizuje aj separovaný zber papiera, skla, plastov, elektroodpadov a batérií. Oprávnenou osobou na zber separovaného odpadu je obec Bajtava. Zber separovaného odpadu sa uskutočňuje prostredníctvom farebne odlišených plastových vriec. Dva krát do roka sú v obci pristavené tri veľkokapacitné kontajnery na zber zmiešaného odpadu.

5. Životné prostredie

Stav životného prostredia na území SR je diferencovaný. Regióny vykazujú rôzny stav zaťaženia jednotlivých zložiek životného prostredia v dôsledku antropogénnej činnosti a v rôznej miere sa v nich uplatňujú rizikové faktory, ktoré spätne limitujú kvalitu života.

Z hľadiska environmentálnej regionalizácie patrí obec do Novozámockej oblasti, ktorej životné prostredie, podľa správy o stave ŽP SR 2012 (SAŽP) sa označuje ako prostredie mierne narušené s ohľadom na všetky zložky ŽP a antropogénne vplyvy na tieto zložky.

5.1. Ovzdušie

Z hľadiska bilancie emisií základných znečisťujúcich látok (ZZL) berieme do úvahy emisie tuhých znečisťujúcich látok (TZL), emisie SO₂, NO_x a CO zo stacionárnych a mobilných zdrojov. Z hľadiska bilancie výskytu emisií všetky sledované zložky spadajú do oblasti s emisiou menej ako jedna tona na jeden kilometer štvorcový v priemere za jeden rok. Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia na lokálnom území je predovšetkým automobilová doprava, zo stacionárnych zdrojov sú to väčšie spoločnosti v okolitých mestách. Plynofikácia obce by prispela k minimalizácii znečistenia ovzdušia z komunálnych zdrojov, ale v obci sa javí prospešnejšie vykurovanie elektrickou energiou. Z celkového pohľadu možno hodnotiť kvalitu ovzdušia obce a jej okolia ako priemernú.

Namerané hodnoty výskytu ZZL, podľa Správy o stave ŽP SR 2012, indikujú najmenej zaťažené životné prostredie na území obce z hľadiska výskytu emisií TZL, SO₂, NO_x a CO. Kvalitu ovzdušia nie je možné stanoviť presne nakoľko od roku 1997 nie je v okolí žiadna monitorovacia stanica.

5.2. Voda

5.2.1. Povrchové vodné zdroje

Kvalita vody súvisí s napojením obyvateľstva na kanalizačnú sieť, ktorá výrazne napomáha pri znižovaní znečisťovania a následnej kontaminácie vodných zdrojov. Avšak napojenie obyvateľstva na verejné kanalizácie výrazne zaostáva za vodovodmi. Od roku 1993 do roku 2013 sa počet obyvateľov na Slovenku napojených na verejnú kanalizačnú sieť zvýšil len o necelých 12 %. V sledovanej obci zatiaľ kanalizačná sieť nie je vybudovaná. Nakladanie s

odpadovými vodami sa riadi VZN obce č. 1/2014 o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a zneškodňovaní obsahu žúmp.

Cez obec Malé Kosihy preteká rieka Ipeľ, ktorá je ľavostranným prítokom Dunaja. Celkový spád rieky je 596 m. Prietok vody je nestály s priemerným prietokom v ústí 21 m³/s.

Všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody na Slovensku boli splnené takmer vo všetkých monitorovaných miestach z hľadiska všeobecných ukazovateľov ako sú teplota, rozpustené látky sušené a žíhané, celkové železo, horčík, sírany, voľný amoniak, povrchovo aktívne látky, fenolový index, nepolárne extrahovateľné látky, chróm (VI), chlórbenzén a dichlórbenzény. Okrem týchto boli vo všetkých miestach splnené požiadavky na ukazovatele rádioaktivity, ktorými sú D): celková objemová aktivita alfa, trícium, stroncium a céziu.

5.2.2. Podzemné vodné zdroje

Oblasť podzemných vôd, v ktorej sa nachádza aj obec Malé Kosihy, patrí do oblasti, ktorej monitoring sa prevádzkuje v obci Šurany. Z údajov z roku 2011 vyplýva, že došlo k prekročeniu limitov železa o viac ako 0,2 mg/l, mangánu o viac ako 0,05 mg/l a NH₄ o viac ako 0,5 mg/l. Podzemné vody v okolí obce Malé Kosihy patria do kvartérnych útvarov podzemných vôd, kde sa nachádza viac objektov nevyhovujúcich požiadavkám Nariadenia vlády SR č. 496/2010 Z.z. Z kvantitatívneho hľadiska patria podzemné vody v okolí obce k útvarom podzemnej vody s dobrým kvantitatívnym stavom, tak v kvartérnych sedimentoch ako aj predkvartérnych horninách.

5.3. Pôda

Celková výmera územia v obci Malé Kosihy je 843 ha z čoho orná pôda tvorí 623 ha, čo predstavuje 74%. Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania pôdy a rozvoja územia. Medzi faktory, ktoré negatívne ovplyvňujú environmentálnu funkciu pôd patria najmä zhutňovanie, ktoré môže byť primárne, teda podmienené genetickými vlastnosťami pôdy a sekundárne, ktoré je spôsobené aktivitami človeka. Medzi ďalšie ohrozujúce faktory patria acidifikácia, meliorácia a rekultivácia, nadmerná chemizácia, emisno-imisná kontaminácia, narastajúca erózia a vyňatie z poľnohospodárskeho pôdneho fondu na poľnohospodárske účely.

Vývoj kontaminácie pôdy od roku 1990 je pozvoľný a nedošlo k výraznej zmene jej kontaminácie. Takmer 99% všetkej pôdy je z hygienického hľadiska vyhovujúci. Kontaminovaná pôda je prevažne v priemyselných oblastiach. Z celoslovenského hľadiska došlo k zvýšeniu obsahu kadmia a olova. Z hľadiska ohrozenia pôdy ako je napr. vodná erózia pôdy patrí obec do oblasti, v ktorej je žiadna alebo slabá erózia pôdy, t.j. menej ako 4 t/ha/rok. Z hľadiska ohrozenia veternou eróziou patrí do oblasti so žiadnou až slabou eróziou, t.j. menej ako 0,7 ha/t/rok. Z hľadiska náchylnosti na zhutňovanie patrí pôda v obci do oblasti s primárnou a najmä sekundárnou kompakciou.

5.4. Ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody a krajiny je jedným zo základných výrazov starostlivosti každej modernej spoločnosti o životné prostredie, ktorá determinuje kvalitu života v prostredí, ale ako i jeden z fundamentálnych predpokladov zachovávaní prírodného a kultúrneho dedičstva pre ďalšie generácie.

5.4.1. Biodiverzita územia obce

V katastri obce Malé Kosihy sa nenachádza žiadne chránené územie zapísané v štátnom zozname osobitne chránených častí prírody SR.

6. Rozpočet obce, majtková štruktúra obce, externé a inštitucionálne vzťahy

6.1. Rozpočet obce a indikátory finančného stavu obce

Inštitucionálny základ fungovania obecných samospráv bol položený zákonom **č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení**, ako PO s právnou subjektivitou, ktorá hospodári s vlastným majetkom a príjmami a zodpovedajúci za všestranný rozvoj územia.

Starosta obce je štatutárnym a výkonným zástupcom v majetkovo-právnych vzťahoch obce, v pracovno-právnych vzťahoch voči zamestnancom a v administratívno-právnych vzťahoch je správny orgánom.

Druhým najdôležitejším orgánom samosprávy tu vystupuje **obecné zastupiteľstvo**, ktoré je zastupiteľským zborom obce, zloženým z poslancov. Starosta i obecné zastupiteľstvo vzniká z priamych volieb a v rámci svojich kompetencií sa spolupodieľajú na formulovaní a implementovaní obecnej politiky vo verejnom záujme.

Rozpočet obce je najdôležitejšou súčasťou finančného systému a základom jej finančného hospodárenia. Rozpočet sa na základe zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na: **bežný rozpočet a kapitálový rozpočet**. S rozpočtom sú spojené aj finančné operácie.

Tab. č. 10 : Rozpočet obce Malé Kosihy v r.2013 – 2015

Rozpočet obce Malé Kosihy	2013	2014	2015
A Príjmy spolu	€ 128 778,84	€ 131 067,54	€ 142 838,50
Bežné príjmy	€ 128 778,84	€ 131 067,54	€ 142 838,50
z toho : daňové príjmy	€ 111 872,59	€ 112 119,37	€ 125 994,53
- miestne dane	€ 34 516,15	€ 29 828,36	€ 33 335,49
- podielové dane	€ 77 356,44	€ 82 291,01	€ 92 659,04
nedaňové príjmy	€ 10 233,70	€ 3 816,37	€ 6 804,40
ostatné príjmy	€ 6 672,55	€ 7 414,97	€ 2 901,35
z toho: granty a transfery	€ 6 610,95	€ 7 414,97	€ 2 901,35

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

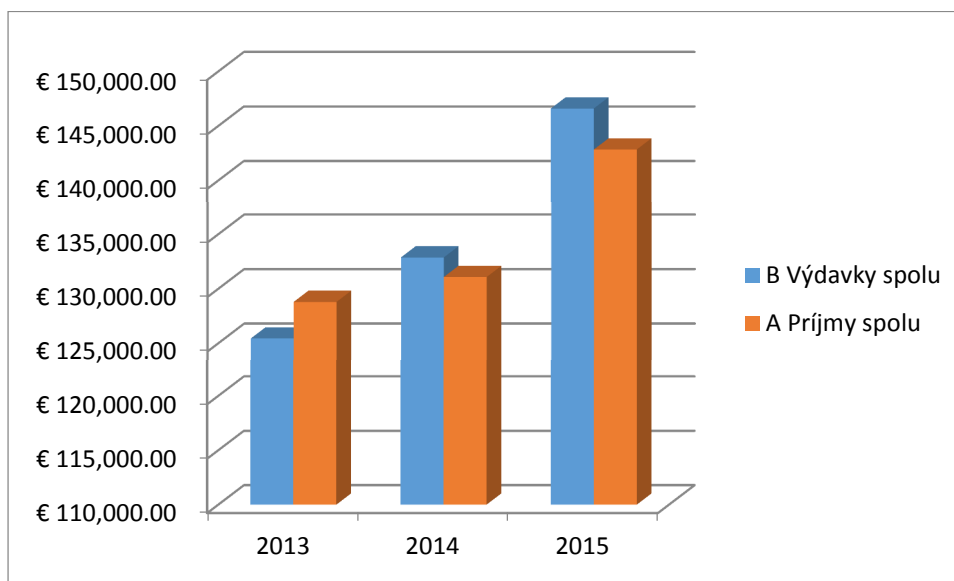
Kapitálové príjmy	€ -	€ -	€ -
granty a transfery	€ -	€ -	€ -
ostatné	€ -	€ -	€ -
B Výdavky spolu	€ 125 420,25	€ 132 860,03	€ 146 605,48
Z toho : Bežné (neinvestičné) výdavky	€ 112 284,05	€ 132 860,03	€ 131 502,17
Kapitálové výdavky	€ 13 136,20	€ -	€ 15 103,31
C Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	€ -	€ 2 106,17	€ 9 705,75
Výdavkové finančné operácie	€ -	€ -	€ 388,20

Zdroj: záverečný účet obce Malé Kosihy

Zo znázornenej tabuľky vyplýva, že obec v súčasnosti má obecný rozpočet v schodku, na úrovni 3 766,98 €. Príčinou rozpočtového schodku obce sú pravdepodobne kapitálové výdavky, ktoré v minulom rozpočtovom roku činili 15 103,31€. Najväčší zdroj príjmov pre obec sú tradične bežné príjmy, pozostávajúce z: daňových príjmov, nedaňových príjmov a grantov a transferov. Z hľadiska výdavkov, celkové výdavky obce sú podobne členené na bežné a kapitálové výdavky. Bežné a kapitálové výdavky zabezpečujú riadny chod samosprávy, vrátane realizácie rozvojových programov obce.

Súčasťou rozpočtu obce sú i rôzne finančné operácie na príjmovej a výdavkovej strane. Na strane príjmov sú to predovšetkým príjmy a rezervy z mimorozpočtových fondov, ktoré slúžia na krytie rozpočtového schodku a kapitálových výdavkov, na strane výdavkov sú to prostriedky vyčlenené na splácanie pôžičiek, úverov a pod.

Kapitálové výdavky sa rôznia, predovšetkým sa odvíjajú od aktuálnych rozvojových potrieb obce. Podiel kapitálových výdavkov obce predstavuje približne 10% z celkových výdavkov obce za uplynulý rozpočtový rok.

Obr. č. 14 : Vývoj príjmov, výdavkov a schodku verejných financií v obci Malé Kosihy v r.2013 – 2015 v €
Zdroj : záverečný účet obce Malé Kosihy

Indikátory finančného stavu obce nám môžu pomôcť pri plánovaní rozvojových aktivít samosprávy, pri financovaní aktivít prostredníctvom úverov a iných externých finančných výpomoci. Tieto indikátory môžeme určiť na základe údajov získaných z jednotlivých položiek rozpočtu. Týmito indikátormi sú:

1. Finančná sila obce – indikátor slúži na analýzu výšky a štruktúry príjmov obecného rozpočtu. Vyjadruje sumu vlastných príjmov v prepočte na jedného obyvateľa

$$FSIo = \frac{\text{Vlastné príjmy obce}}{\text{Počet obyvateľov obce}}$$

Vlastné príjmy obecného rozpočtu v roku 2015 predstavujú hodnotu 357 eur a v priemere 329 eur na jedného obyvateľa obce.

2. Finančná sebestačnosť obce - ukazovateľ, ktorý vyjadruje mieru samostatnosti a stability hospodárenie miestnej samosprávy

$$FSEo = \frac{\text{Vlastné príjmy obce}}{\text{Celkové bežné príjmy obce}}$$

Vlastné príjmy rozpočtu samosprávy sa podieľajú 97% na celkových bežných príjmoch obce za r.2014 a v priemere je to 95%.

3. Daňová sila obce – indikátor vyjadrujúci sumu daňových príjmov obce v prepočte na jedného obyvateľa

$$DSIo = \frac{\text{Celkové daňové príjmy obce}}{\text{Celkový počet obyvateľov obce}}$$

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Príjmy z daní v roku 2014 predstavujú 322 eur na jedného obyvateľa obce a v priemere to je 299 eur.

Daňová sebestačnosť obce – indikátor vyjadrujúci pomer daňových príjmov obce k bežným príjmom rozpočtu obce.

$$DSIo = \frac{\text{Celkové daňové príjmy obce}}{\text{Celkové bežné príjmy obce}}$$

Príjmy z daní v roku 2014 predstavujú podiel 88 % z celkových príjmov bežného rozpočtu obce a v priemere to je 86%.

6.2. Majetková štruktúra obce a indikátory majetkového stavu obce

Miestna samospráva funguje s politickou, právnou a hospodárskou autonómiou. A práve ekonomická samostatnosť a vlastníctvo majetku sú predurčujúcim signálom na vytváranie finančných zdrojov, ktoré by mali prispievať k plneniu nielen základných úloh samospráv, ale aj na ďalšie aktivity spojené s rozvojovou a investičnou činnosťou. Významným medzníkom v hospodárení a činnosti samospráv sa stal zákon č. 416/2004 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce, a to na úseku pozemných komunikácií, vodného hospodárstva, sociálnej pomoci, ochrany prírody, školstva, telesnej kultúry, divadelnej činnosti, zdravotníctva, regionálneho rozvoja a cestovného ruchu.

Tab. č. 11 : Majetková štruktúra obce Malé Kosihy

Súvaha majetku obce	2013	2014	2015
Aktíva	€	€	€
Názov			
Dlhodobý Majetok			
DNM			
DHM	149 219,49	126 774,92	496 489,19
DFM	85 972,25	85 972,25	85 972,25
DPO			
Krátkodobý majetok			
Zásoby	0	118,8	130,32
Krátkodobé pohľadávky	4 022,29	4 806,35	6 418,5
KFM	13 613,95	11 410	17 062,29
Časové rozlíšenie	196,5	103,93	354,13
SPOLU	253 024,48	229 186,25	606 426,68
Pasíva	€	€	€
Názov			
Vlastné imanie a záväzky			
ZI	150 665,48	145 573,15	523 096,48

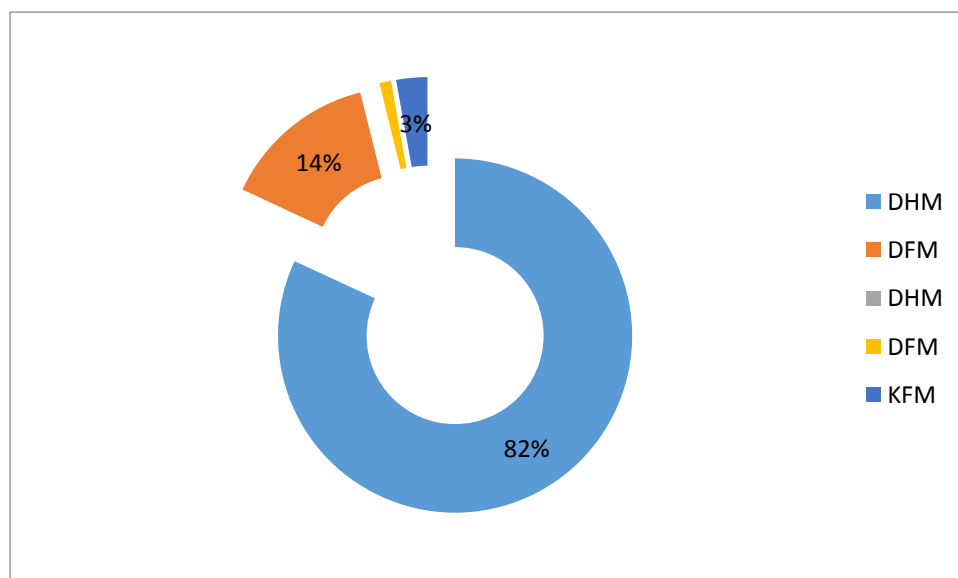
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

KF			
FZoZ			
VH m.r.	146 317,1	150 359,33	147 386,85
VH b.ú.O	4 348,38	-4 786,18	375 709,63
Cudzie zdroje			
Rezervy	1 579,87	250	1 999,72
Závazky	11 290,49	9 646,41	17 352,64
krátkodobé z.	10 985,32	9 246,1	5 926,21
dlhodobé z.	305,17	150,31	9 426,71
Úvery			
Časové rozlíšenie	89 488,54	73 966,69	65 977,56
Vlastné imanie a záväzky spolu	253 024,48	229 186,25	606 426,68
SPOLU			

Zdroj: záverečný účet obce Malé Kosihy

Z hľadiska štruktúry dlhodobého majetku obce, v obci Malé Kosihy prevláda najmä dlhodobý hmotný majetok, t.j. najmä fyzické kapitálové statky, ich podiel na celkovom majetku obce predstavuje až 81%. Nasleduje dlhodobý finančný majetok s podielom 14% a krátkodobý finančný majetok na úrovni 3%, čo predstavuje najčastejšie termínované vklady v bankách, vkladové listy, príp. cenné papiere. Podiel dlhodobého nehmotného majetku (licencie, software...) alebo dlhodobé pohľadávky sa v účtovnej súvahe obce nenachádza.

Obr. č. 15 : Štruktúra dlhodobého majetku obce Malé Kosihy v r.2015

Zdroj: záverečný účet obce Malé Kosihy

Majetkovú štruktúru obce možno hodnotiť z pohľadu viacerých indikátorov:

1. **Hrubá majetková sila** vyjadruje hodnotu majetku obce na obyvateľa z ktorej sa da posúdiť rozvojový potenciál územnej samosprávy viazaný na obecný majetok. Vyjadri sa zo vzťahu:

$$MSh = \frac{\text{Celková hodnota majetku obce}}{\text{Počet obyvateľov obce}}$$

Hodnota hrubej majetkovej sily obce za r.2015 dosiahla 1550e pripadajúcich na jedného obyvateľa obce.

2. **Čistá majetková sila** vyjadruje hodnotu majetku obce na obyvateľa po odpočte záväzkov viažucich sa na jeho nadobudnutie. Vyjadri sa zo vzťahu:

$$MSč = \frac{\text{Celková hodnota majetku obce} - \text{záväzky}}{\text{Počet obyvateľov obce}}$$

Hodnota čistej majetkovej sily obce za r.2015 dosiahla 1506e pripadajúcich na jedného obyvateľa obce. Hodnotenie obce z hľadiska finančných a majetkových indikátorov je dôležité i z hľadiska jej porovnávania voči priemeru SR. Hovoríme o tzv. benchmarkingu územných samospráv. Obec Malé Kosihy v priemere r.2011 - 2014 získala celkovú známku z hľadiska celkového finančného zdravia 5,2 zo 6 podľa INEKA.

Tab. č. 12 : Hodnotenie finančného zdravia obce podľa INEKA za r.2011 – 2014

Zložky finančného zdravia	Hodnota
Základná bilancia	3,3
Dlhová služba	6
Celkový dlh	6
Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti	6
Okamžitá likvidita	3,9

Zdroj: Ineko, <http://obce.sme.sk/profil/?ID=20>, 2015

Podrobnejšie členenie podľa INEKA je nasledovné:

1. Základná bilancia obce je počítaná ako (bežné príjmy + kapitálové príjmy - bežné výdavky - kapitálové výdavky) / (bežné príjmy + kapitálové príjmy). Ukazovateľ informuje, či samospráva hospodárila prebytkovo alebo deficitne z pohľadu bežného a kapitálového účtu ako celku. Vypovedá teda o tom, ako dokáže samospráva pokrývať svoje bežné výdavky (chod samosprávy) a kapitálové výdavky (zveľaďovanie majetku) zo svojich bežných príjmov (napr. daňové príjmy) a kapitálových príjmov (napr. predaj majetku). Hodnota za r.2014 predstavuje -1,4% , priemer SR predstavuje 0,1%. Bilancia je negatívna, avšak je to veľmi nízko pod priemerom SR
2. Dlhová služba obce je počítaná ako (výdavky na splácanie istiny + úrokové splátky) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok). Ukazovateľ informuje o tom, aké

- vysoké výdavky má samospráva v súvislosti s obsluhou dlhu. Hodnota za r.2014 predstavuje 0 priemer za SR je na úrovni 7,7%.
3. Celkový Dlh obce je uvádzaný v pomere k bežným príjmom za predchádzajúci rok a podľa zákona by nemal presiahnuť úroveň 60 %. Hodnota za r.2013 sa blíži k 0% priemer za SR je na úrovni 18,9%.
 4. Výška záväzkov obce aspoň 60 dní po splatnosti je počítaná ako (záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok). Hodnota za r.2013 sa blíži k 0% priemer za SR je na úrovni 0,4%.
 5. Okamžitá likvidita obce je počítaná ako (finančné účty) / (krátkodobé záväzky). Ukazovateľ vypovedá o tom, do akej miery dostupné prostriedky na finančných účtoch samospráv postačujú na splatenie krátkodobých záväzkov. Hodnota za r.2014 je 123,4,5% čím sa nachádza mierne pod priemerom za SR, ktorý je na úrovni 141,6%.

Z hľadiska hodnotenia jednotlivých komponentov finančného zdravia obce podľa INEKO za r.2011 - 2014 sa obec nachádza celkovo v hornom kvantile obcí vzhľadom k hodnotiacej nominálnej premennej. Určité mierne nedostatky predstavuje deficit rozpočtu samosprávy. Čo sa týka udržateľnosti dlhu a okamžitej likvidity obce tá je vo veľmi dobrej kondícii.

6.3. SWOT analýza

SWOT analýza definuje vnútorné (silné a slabé stránky) a vonkajšie (príležitosti a ohrozenia) rozvojové faktory. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S – W a O – T. Na základe tejto analýzy možno presne definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by využili najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, ktoré budú predmetom rozvojovej stratégie.

Rozvojové faktory môžu mať pozitívny (silné stránky, príležitosti) resp. negatívny charakter (slabé stránky, ohrozenia). SWOT analýza vychádza z uskutočnenej socio-ekonomickej analýzy obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Tab. č. 13 : SWOT analýza Malé Kosihy, časť: Samospráva, kultúrny a spoločenský život, externé vzťahy obce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Pozitívny vývoj kladného salda rozpočtového prebytku obce, tvorba rezerv • Pozitívny vývoj fiškálnych indikátorov obce • Podpora spoločenskej a záujmovej činnosti zo strany obce • Pôsobnosť rôznych občianskych spolkov a záujmových združení na území obce • Dobré podmienky pre organizované trávenie voľného času pre deti, mládež, dospelých a dôchodcov prostredníctvom činnosti záujmových združení 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok vlastných finančných zdrojov obce na riešenie všetkých rozvojových problémov • Neukončená decentralizácia verejnej správy a neukončená fiškálna decentralizácia • Nesúlad medzi prenesenými kompetenciami a pridelenými finančnými dotáciami na vykonávanie týchto kompetencií samosprávou
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Možnosť získavania nových kontaktov, ekonomických a pracovných príležitostí medzi podnikateľmi združenými v mikroregióne • Využitie rozpočtových rezerv na podporu kultúrno-spoločenskej činnosti v obci a vlastné investičné projekty obce 	<ul style="list-style-type: none"> • Riziko spomalenia rozvoja obce v dôsledku nedostatku vlastných finančných prostriedkov a participácie na viacerých investične náročných projektoch • Finančné a fiškálne riziko

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2016

Tab. č. 14 : SWOT analýza Malé Kosihy časť: Ľudské zdroje, vzdelanie a kultúra

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Stabilizovaný až rastúci podiel produktívnej zložky obyvateľstva • Prítomnosť základných zariadení vzdelávania v obci reprezentovaných ZŠ a MŠ • Prevažujúci podiel obyvateľstva obce so stredným vzdelaním 	<ul style="list-style-type: none"> • Klesajúci trend vývoja počtu obyvateľov • Znižujúci sa podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva v prospech nárastu poproduktívnej zložky obyvateľstva • Rastúci priemerný vek obyvateľstva a indexu starnutia • Prevažne záporný trend prirodzeného prírastku obce • Kolísavý trend kladného mechanického prírastku obyvateľstva • Nízky podiel vzdelanosti ľudských zdrojov vhodných na prácu v odvetviach vysokou pridanou hodnotou

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> Podpora vzdelávania v obci prostredníctvom rozvoja miestneho knižničného fondu a rozvoja internetizácie na miestnej úrovni určeného pre rôzne vekové skupiny obyvateľstva 	<ul style="list-style-type: none"> Vzájomná kumulácia určitých negatívnych trendov v demografickom vývoji obyvateľstva s možným negatívnym dopadom na budúci rozvoj obce Možnosť prehĺbovania niektorých patologických javov v obci (dlhodobá nezamestnanosť, chudoba, kriminalita apod.) Možnosť oslabenia kultúrneho kapitálu v obci z dôvodov nezájmu mladej generácie, možného nedostatku financií a pod.

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2016

Tab. č. 15 : SWOT Analýza Malé Kosihy časť: Hospodárstvo, podnikanie a trh práce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Príjemné vidiecke prostredie, prihraničná poloha obce, relatívne nižšie ceny nehnuteľností a životné náklady Pôsobnosť subjektov FO a PO v komerčných službách Vysoký podiel ornej pôdy na celkovej výmere obce, dominantné zastúpenie komerčných služieb v ekonomickej štruktúre obce Mierne zlepšujúca sa situácia na trhu práce Vysoký podiel v zamestnanosti v rôznych odvetviach priemyslu 	<ul style="list-style-type: none"> Pretrvávajúca vysoká miera nezamestnanosti Malý počet samopodnikateľov (najmä FO) Vysoký podiel pracujúcich, odchádzajúcich za prácou do susedných oblastí Absencia podnikov pôsobiacich v oblasti rozvoja cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu Nedostatok kvalifikovaných síl pre rozvoj služieb s vidieckeho cestovného ruchu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj podnikateľských príležitostí v oblasti služieb vidieckeho cestovného ruchu Podpora obce pri stimulovaní rozvoja podnikateľského sektora, formou technickej pomoci, daňových úľav a pri prenájme obecného majetku pre podnikateľské účely a pod. 	<ul style="list-style-type: none"> Možnosť zhoršenia podnikateľských podmienok v obci z dôvodu vývoja hospodárskeho cyklu (priemysel) Možné zhoršenie finančnej sily obce z dôvodu poklesu prílevu financií z podielových daní zo ŠR a nutnosti splácania nákladov na obsluhu dlhov Riziko absolútneho poklesu zamestnanosti v lokálnom území či v rámci okresu vedúcemu k vyst'ahovaniu produktívneho obyvateľstva

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2016

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

Tab. č. 16 : SWOT analýza obce Malé Kosihy, časť: Technická a sociálna infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Napojenie obyvateľov na verejný vodovod • Elektrifikácia obce prostredníctvom 2 trafostaníc • Zabezpečené vzdelávanie v obci pre deti v predškolskom veku prostredníctvom obecnej materskej školy • Prítomná predajňa potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru • Fungujúce pohostinské zariadenie • Funkčné odpadové hospodárstvo v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • Absencia plynofikácie obce • Nevybudovaná verejná kanalizácia v obci a jej napojenie na ČOV • Odvádzanie a skladovanie odpadových vôd do žump, ktoré sú vyprázdňované v neurčitých intervaloch obyvateľmi obce • Relatívna vzdialenosť obce od prostriedkov železničnej hromadnej prepravy • Relatívna priestorová odľahlosť obce • Spojenie s okolitými obcami, resp. mestami zabezpečujú jedna autobusová linka v smere Štúrovo – Ipeľský Sokolec • Chýbajúce prvky dopravnej infraštruktúry pre peších • Nedostatočné pokrytie mobilnými sieťami • V obci absentujú sekundárne služby cestovného ruchu • V obci absentujú zariadenia poskytujúce sociálne služby • Technický stav obecných (OcÚ, MŠ, Kultúry dom) a verejných (kostol) budov nie je vyhovujúci • Chýbajúce prvky kultúrno-spoločenského a športového vyžitia
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom vybudovania verejnej kanalizácie napojenej na ČOV • Zlepšenie bezpečnosti obyvateľov dobudovaním infraštruktúry pre peších • Zlepšenie kvality poskytovaných služieb prostredníctvom renovácie zariadení poskytujúcich tieto služby • Zlepšenie kvality života obyvateľov poskytovaním sociálnych služieb • Zlepšenie kultúrno – spoločenského vyžitia prostredníctvom renovácie a dobudovania zariadení poskytujúcich tieto služby • Zlepšenie ekonomickej situácie prenájmom priestorov kultúrneho domu pre ďalšie kultúrne aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> • Skladovanie odpadových vôd v žumpách negatívne vplyva na kvalitu životného prostredia a života obyvateľov v obci • Technický stav verejných budov má negatívny vplyv na poskytovanie služieb obyvateľov • Nedostatočné poskytovanie sociálnych služieb negatívne vplyva na kvalitu života

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2016

Tab. č. 17 : SWOT analýza obce Malé Kosihy, časť: Životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Elektrifikácia obce má pozitívny vplyv na zníženie emisií v ovzduší • Obec patrí do oblasti s nízkym rizikom erózie poľnohospodárskej pôdy • Kvalita vody jazerného komplexu je nevyhovujúca 	<ul style="list-style-type: none"> • Obec patrí do oblasti s mierne znečisteným životným prostredím • Nevybudovanie kanalizácie spôsobuje zníženie kvality podzemných vôd v dôsledku skladovania odpadových vôd v žumpách • Nadmerné hodnoty chemických prvkov v povrchových vodách v okrese Nové Zámky • Absentujúce krajinné prvky zvyšujúce estetickú stránku obce
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie kvality životného prostredia prostredníctvom zvýšenia environmentálneho povedomia obyvateľov • Vyčistenie jazerného komplexu bude mať pozitívny dopad na kvalitu ŽP v obci s možnosťou rybolovu v budúcnosti • Výsadba zelene bude mať pozitívny dopad na estetickú stránku obce 	<ul style="list-style-type: none"> • Nárast znečistenia životného prostredia v dôsledku skladovania odpadových vôd v žumpách

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2016

7. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Obec Malé Kosihy sa nachádza v okrese Nové Zámky v najbližšom susedstve obce sú okresy Komárno a Levice. Všetky tieto okresy z hľadiska evidovanej miery nezamestnanosti a možností trhu práce patria v rámci NSK k tým najdepresívnejším (NZ – 10,16%; KN - 13,26% ; LV – 10,73% v r.2015). Na základe vykonanej sociálno-ekonomickej analýzy obce, problematika ďalšieho rozvoja obce je multidimenzionálna. Ako kľúčové problémy obce sa ukazuje predovšetkým negatívny demografický vývoj spojený s kontinuálnym poklesom obyvateľstva, pretrvávajúca zvýšená miera nezamestnanosti a nedobudovaná vodohospodárska infraštruktúra. Istým problémom je aj určitý deficit sociálnych služieb a boli zaznamenané menšie nedostatky v oblasti dopravnej infraštruktúry pre peších. K uvedeným problémom prispieva aj zhoršená dopravná dostupnosť územia najmä voči mestským centráм vyššej úrovne. Je to spôsobené predovšetkým nízkym počtom prevádzkovaných liniek autobusovej verejnej dopravy. Navyše autobusová doprava je len jediný spôsob hromadnej verejnej prepravy. Z hľadiska dopravy, obec je naviazaná len na cesty II. a III. triedy.

Uvedené problémy môžu znižovať atraktivitu obce z hľadiska rozvoja bývania, tvorby pracovných miest a rozvoja podnikania.

Z hľadiska technickej infraštruktúry najvýznamnejším problémom obce je nevybudovaná kanalizácia a ČOV čo významne obmedzuje širší rozvoj obce z hľadiska budovania ďalších zariadení občianskej vybavenosti a komunálneho bývania.

Z pohľadu sociálnej infraštruktúry určitým nedostatkom je istý deficit sociálnych služieb najmä voči občanom staršej generácie. Chýba taktiež nejaké zariadenie pre dôchodcov, imobilných či inak postihnutých pacientov.

Z hľadiska situácie v oblasti životného prostredia, kľúčovým problémom je nevybudovaná kanalizačná sieť. Odpadové vody sú zbierané do septikov alebo žump a následne vyprázdňované neregulovaným spôsobom, čo spôsobuje neúmerné zaťaženie okolitého životného prostredia. Zaťaženie životného prostredia sa prejavuje v zhoršenej kvalite povrchových a podzemných vôd

Z hľadiska plánovania budúceho rozvoja obce sa vybudovanie vodohospodárskej infraštruktúry stane skôr či neskôr nutnosťou.

Z hľadiska podnikania a trhu práce v obci prevažuje predovšetkým odchod do zamestnania mimo územia obce v dôsledku nedostatku vlastných podnikateľských príležitostí na území obce. V obci pôsobí veľmi nízky počet samo podnikateľov – živnostníkov. V rámci obce existujú nehnuteľnosti, ktoré by mohli napomôcť k rozvoju podnikania, veľké príležitosti pre rozvoj možno vidieť v oblasti služieb rozvoja cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu.

V novom programovom období 2014 – 2020 došlo pomerne k značnému presunu finančných prostriedkov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky pod rozpočtovú kapitolu rozvoja vidieka. Veľký objem finančných problémov bolo vyčlenených pre konvergujúce regióny, ktoré majú najmä vidiecky charakter. Obce majú možnosť odstraňovať vlastné bariéry územného rozvoja a stimulovať vlastný regionálny rozvoj prostredníctvom rôznych investičných i neinvestičných projektov. Vysoká pridaná hodnota môže spočívať v projektoch budovania infraštruktúry a rozvoja spolupráce. Obec by mala v rámci svojej vlastnej exekutívy vytvoriť orgán, ktorý by sa týmito budúcimi výzvami dokázal kompetentne zaoberať.

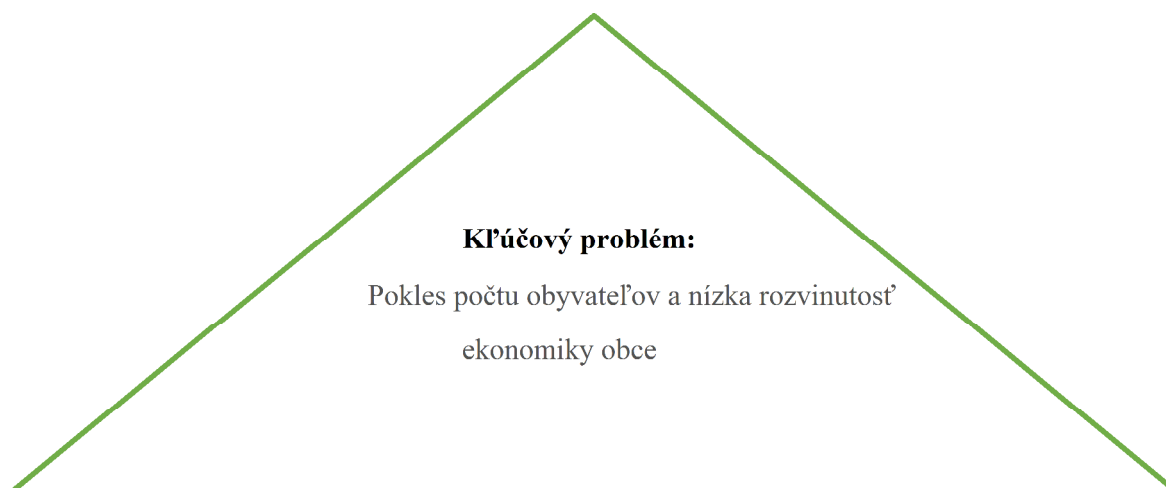
8. Analýza problémov

Určenie hlavných problémov a spoločné hľadanie ich príčin ako aj ich dôsledkov je základným nástrojom v procese tvorby strategických cieľov programu rozvoja. Správna identifikácia kľúčových problémov zabezpečí čo najväčšiu adresnosť tohto dokumentu. Vstupným nástrojom v procese identifikácie problémov v obci Malé Kosihy je podrobná SWOT analýza vychádzajúca s komplexnej socio-ekonomickej analýzy obce, popisujúca silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia jednotlivých oblastí rozvoja. Pri skúmaní príčin a dôsledkov hlavných rozvojových disparít je potrebné nájsť ich väzby a spoločnú prepojenosť, resp. vzájomnú podmienenosť. Takto identifikované vzťahy vytvárajú tzv. strom problémov, ktorý predstavuje grafické vyjadrenie väzieb medzi hlavnými problémami, ich príčinami a

dôsledkami. Zároveň tak poskytuje ucelený obraz o identifikovaných problémoch a napomáha k správne naplánovaniu stratégie programu.

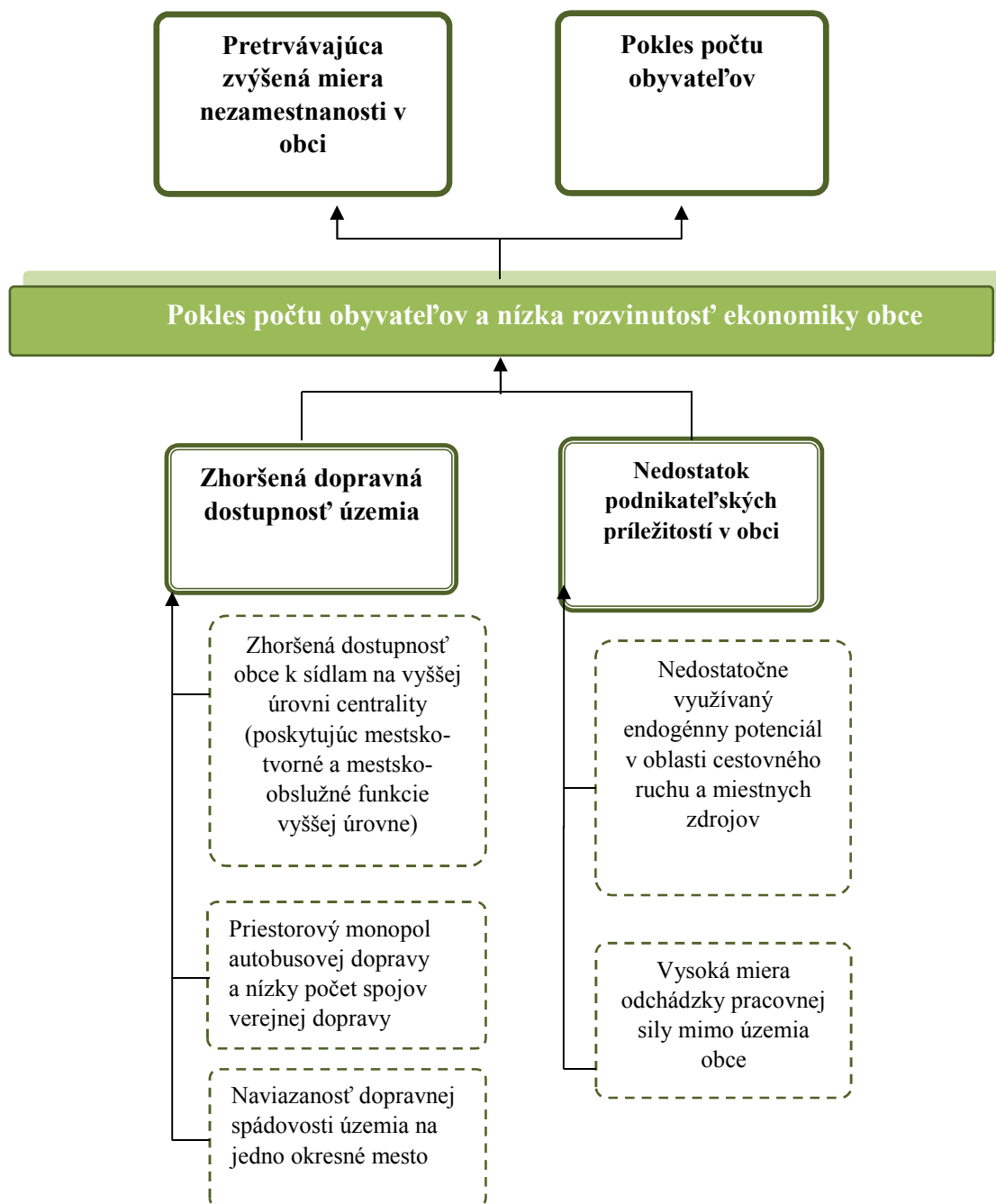
Identifikácia problémov vplyvajúcich na rozvoj územia vychádza zo socioekonomickej analýzy obce. V rámci problémovej analýzy boli vytvorené tri základné skupiny problémov v nasledovných oblastiach:

Kľúčová oblasť	Identifikácia problému
<ul style="list-style-type: none">Hospodárstvo	Nedostatok pracovných a podnikateľských príležitostí v obci
<ul style="list-style-type: none">Technická a sociálna infraštruktúra	Nedobudovaná technická infraštruktúra a chýbajúce zariadenia sociálnej infraštruktúry
<ul style="list-style-type: none">Životné prostredie	Znížená kvalita života obyvateľov v dôsledku chýbajúcich, resp. nevyhovujúcich krajinných prvkov v obci a nevybudovanej technickej infraštruktúry na nakladanie s odpadovými vodami.

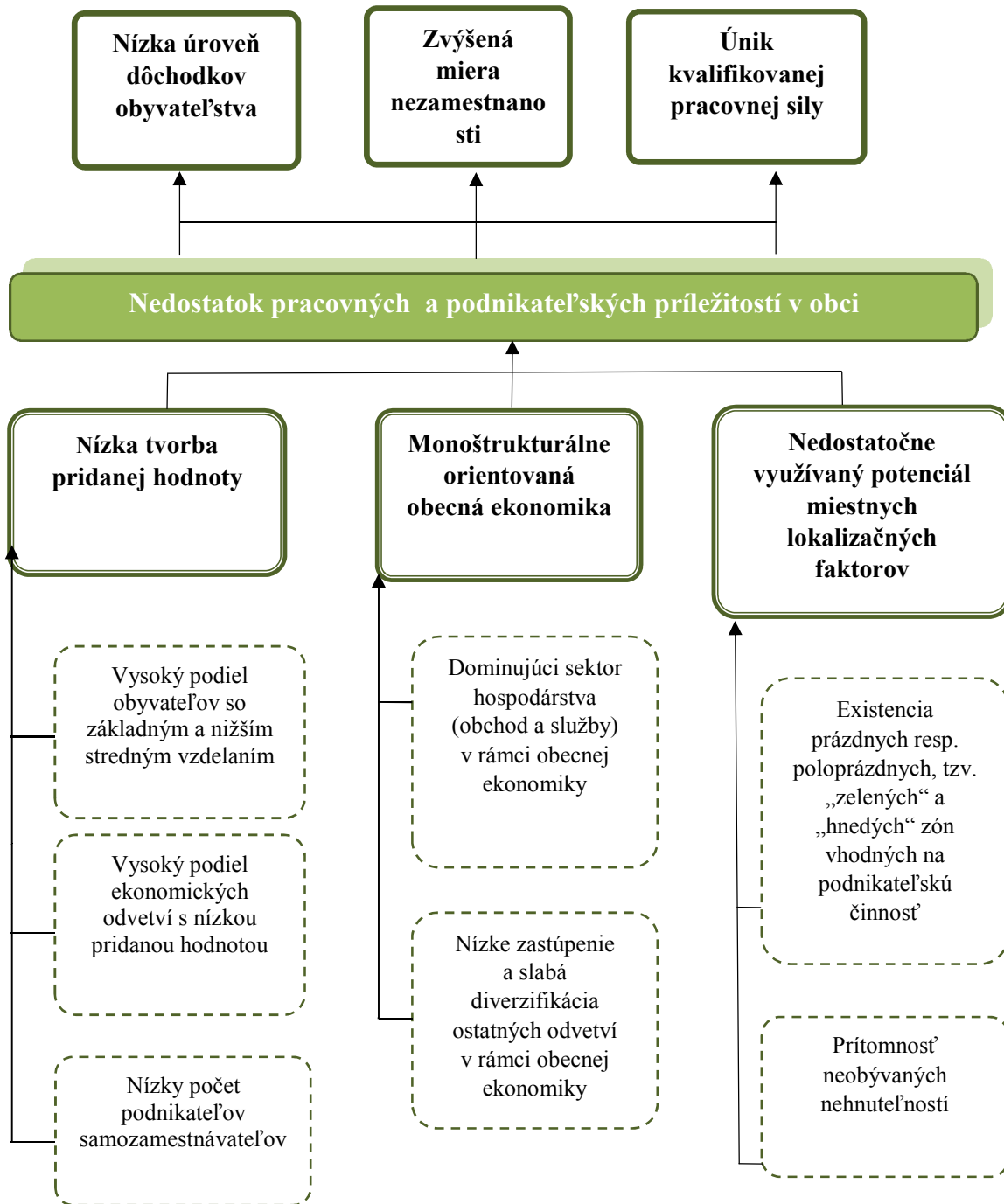
Identifikovaný kľúčový problém: Pokles počtu obyvateľov a nízka rozvinutosť ekonomiky obce

Strom problémov pre kľúčovú oblasť I: Hospodárstvo

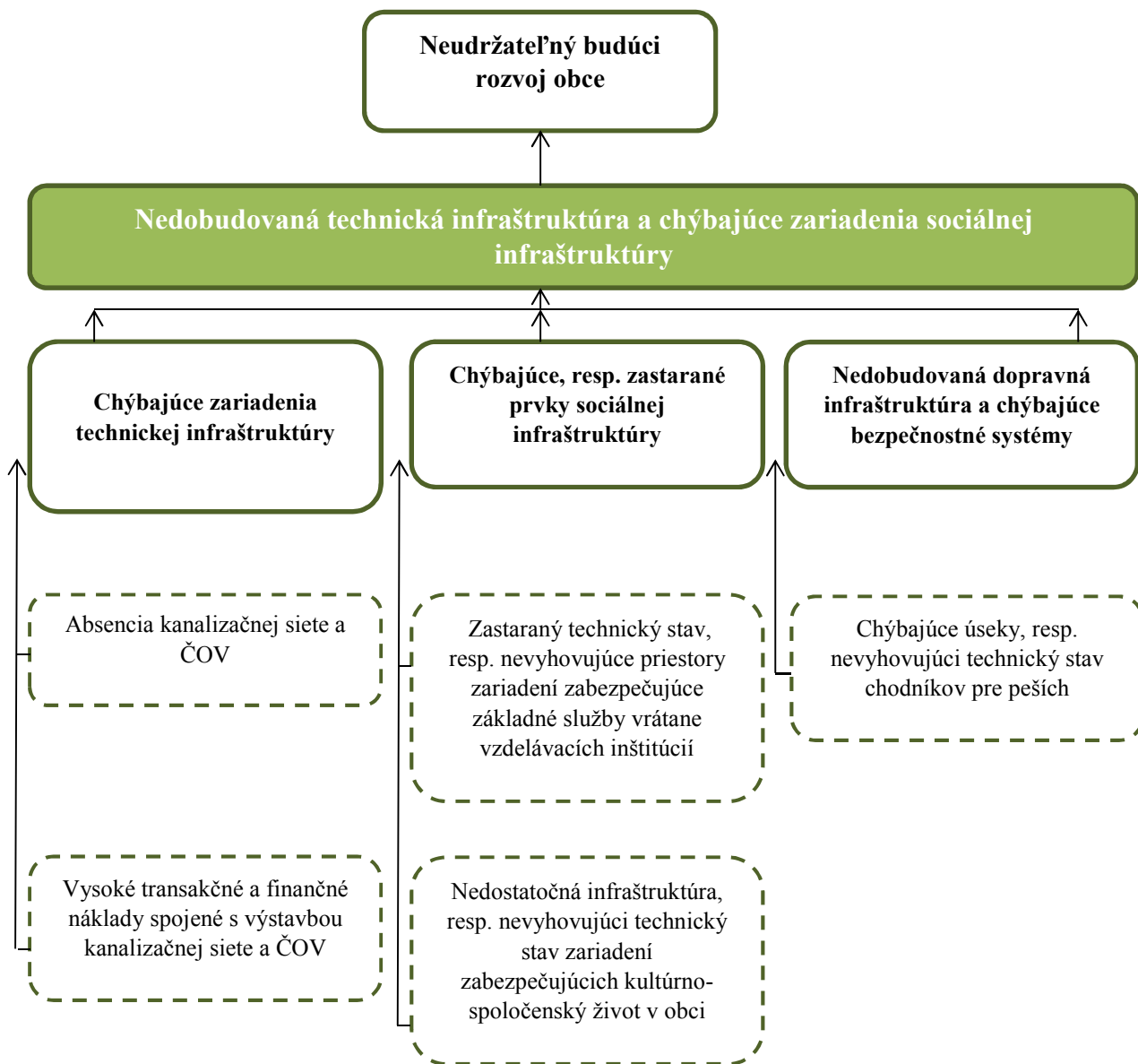
Identifikovaný problém: Nedostatok pracovných a podnikateľských príležitostí v obci

Strom problémov pre kľúčovú oblasť II : Technická a sociálna infraštruktúra

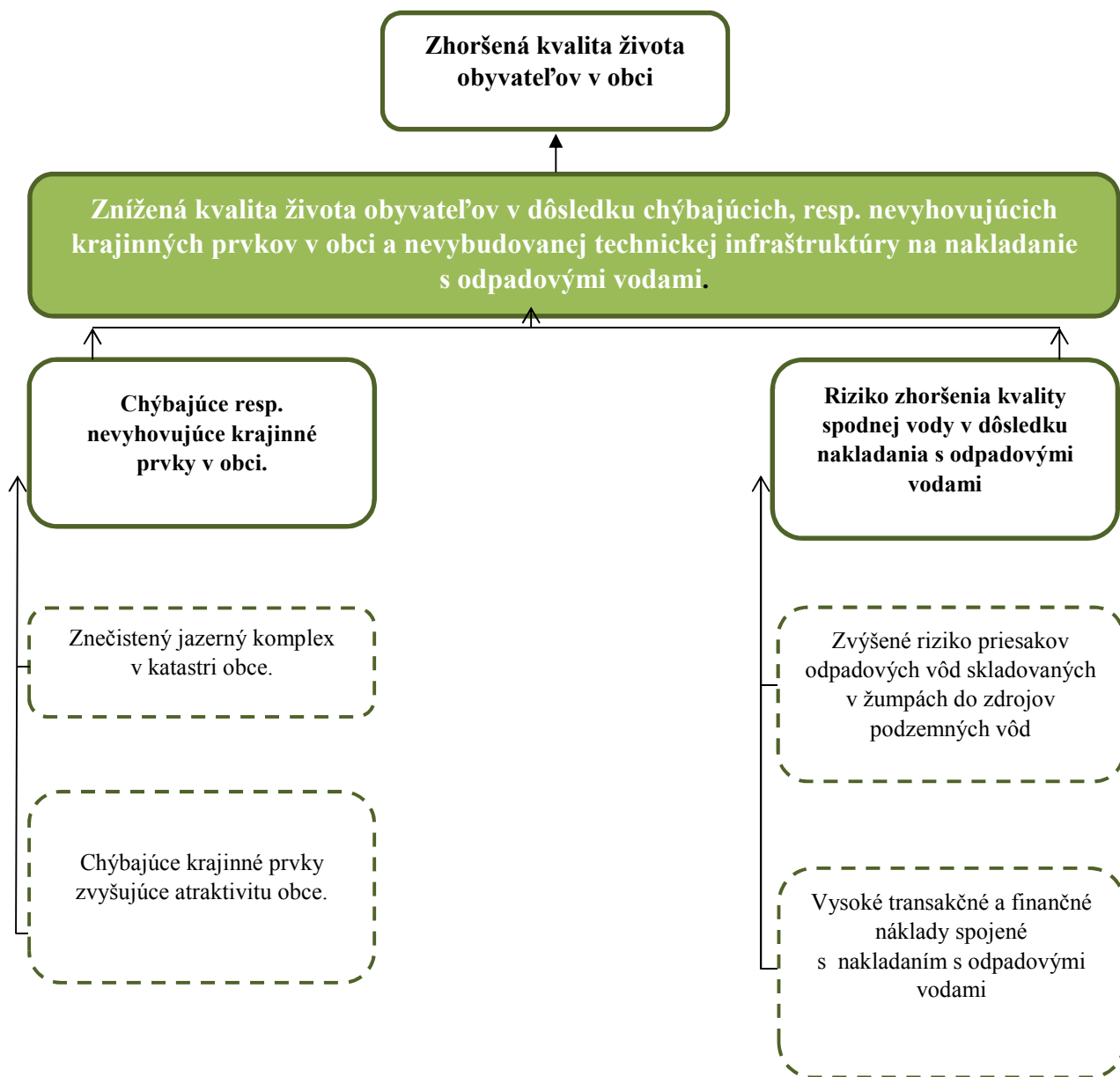
Identifikovaný problém: Nedobudovaná technická infraštruktúra a chýbajúce zariadenia sociálnej infraštruktúry

Strom problémov pre kľúčovú oblasť III : Životné prostredia

Identifikovaný problém: Výskyt nelegálnych skládok v extraviláne obci a zhoršená kvalita života v obci spôsobená povodňami

Obec Malé Kosihy chce byť atraktívnou obcou, v ktorej obyvatelia budú žiť v upravenom a čistom prostredí s komplexne vybudovanou technickou a sociálnou infraštruktúrou a zachovanou duchovno – kultúrnou identitou. Bude vytvárať vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia s dôrazom na diverzifikáciu výrobných a nevýrobných odvetví využívajúcich potenciál územia a rešpektujúcich princípy udržateľného rozvoja, ochrany prírody a krajiny. Svojim občanom bude poskytovať dostatok pracovných príležitostí, možností bývania a seberealizácie ako aj kultúrneho a športového vyžitia

9. Rozvojová stratégia

9.1. Identifikácia cieľov a popis rozvojovej stratégie

V nadväznosti na prijatú víziu obce Malé Kosihy bol stanovený globálny cieľ stratégie a naň nadväzujúci súbor strategických a špecifických cieľov, ktoré sú členené do základných časových období. Jednotlivé obdobia odrážajú predpokladanú dĺžku a náročnosť dosiahnutia stanoveného cieľa. Ciele ďalej vstupujú do procesov tvorby samotnej stratégie programu, pozostávajúcej z priorit, špecifických cieľov a opatrení, ktorých realizácia smeruje k napĺňaniu definovaných cieľov.

Globálny cieľ

Zvýšenie hospodárskej aktivity na území obce, prostredníctvom zvýšenia miestnej zamestnanosti, tvorby podnikateľských príležitostí a dobudovania chýbajúcej technickej infraštruktúry. Navrhnutý globálny cieľ programu predpokladá jeho naplnenie v časovom horizonte 15 - 20 rokov, pričom časová náročnosť jednotlivých parciálnych cieľov je rozdielna. Výsledkom jeho naplnenia chce obec dosiahnuť:

- zvýšenie dôchodkov obyvateľov obce meraných prostredníctvom HDP/obyv. v PKS
- zvýšenie miery zamestnanosti na trhu práce v obci a zníženie miery nezamestnanosti
- zastavenie trvalého poklesu počtu obyvateľov obce
- rozvoj nových podnikateľských príležitostí v obci

Strategické ciele

Strategické ciele nadväzujú na kľúčové problémy rozvoja identifikované v problémovej analýze programu v troch oblastiach sociálno-ekonomického a spoločenského života obce. Ich napĺňanie povedie k postupnému odstraňovaniu týchto problémov a vytvorí tak podmienky pre vyvážený ekonomický a kultúrny rozvoj obce.

Definovanie strategických cieľov PHSR vo väzbe na kľúčové oblasti

Priorita	Strategický cieľ
I.Hospodárstvo	Dlhodobý udržateľný ekonomický vývoj založený na diverzifikovanej štruktúre odvetví využívajúcich endogénne zdroje územia s vyšším podielom odvetví s vyššou pridanou hodnotou
II.Infraštruktúra	Vybudovanie chýbajúcej vodohospodárskej infraštruktúry, modernizácia a dobudovanie súčasnej dopravnej infraštruktúry a zariadení občianskej vybavenosti. Rozvoj alternatívnej dopravy
III.Životné prostredie	Zabezpečenie prevencie voči následkom živelných pohrôm v obci a zvýšenie povedomia občanov ohľadom environmentálnej udržateľnosti obce, dobudovanie a renovácia krajinných prvkov v obci

V nadväznosti na prijaté strategické ciele definované v 3 okruhoch priorít programu boli vytvorené prierezové ciele, implementácia ktorých by mala napomôcť napĺňaniu strategických cieľov programu.

Prierezový cieľ	Identifikácia cieľa
<ul style="list-style-type: none"> Zaangažovanosť samosprávy k napomáhaniu realizácie vyššie uvedených cieľov 	Samospráva v rámci svojich kompetencií a finančných možností inštitucionálne zakotví napĺňanie jednotlivých politík prostredníctvom vytvorenia inštitútu splnomocnenca pre všestranný rozvoj obce

Strategické ciele možno napĺňať prostredníctvom čiastkových alebo špecifických cieľov, ktoré konštituuju strategický cieľ ako celok. Intervenciou špecifických cieľov možno napĺňať jednotlivé oblasti strategického cieľa. Ďalej ku každému špecifickému cieľu sa vzťahuje príslušné opatrenie, ktorým sa sleduje napĺňanie špecifického cieľa, čo predstavuje celkovú logiku intervencie programového dokumentu.

Na zabezpečenie celkovej synergie všetkých zvolených cieľov (strategických cieľov v rámci prioritných oblastí, špecifických cieľov a opatrení) je zvolený aj prierezový cieľ, ktorý by mal

vstupovať do všetkých prioritných oblastí zároveň. Prierezový cieľ predstavuje možnosti a nástroje samosprávy, ktorými môže priamo ovplyvňovať územný rozvoj obce.

<p style="text-align: center;">PRIEREZOVÝ CIEĽ: ZAANGAŽOVANOSŤ SAMOSPRÁVY</p>	<p style="text-align: center;">ŠPECIFICKÝ CIEĽ</p>	<p style="text-align: center;"><i>1.Delegácia kompetencií za riadenie rozvojových projektov v programovom období 2014 - 2020</i></p>	<p style="text-align: center;">OPATRENIA</p> <p>1.1 Vytyčovanie a formulácia politík pre identifikované prioritné cieľové oblasti územného rozvoja obce</p> <p>1.2 Zastupovanie obce v otázkach externých vzťahov k iným obciam a k spoločenstvu LEADER Dolné Pohronie</p> <p>1.3 Zabezpečenie technickej a asistenčnej podpory činnosti splnomocnenca zodpovedného za riadenie rozvojových projektov</p>
--	---	--	---

PRIORITA I.: HOSPODÁRSTVO	ŠPECIFICKÉ CIELE	<i>1. Vysporiadanie vlastníckych vzťahov smerom k určitým nehnuteľnostiam schopným prinášať zisk alebo úžitok</i>	OPATRENIA	1.1 Identifikácia nehnuteľností (pozemky, budovy) potenciálne využiteľných pre budúci rozvoj obce
		<i>2. Rozvoj hospodárskych činností založených na lokalizačných faktoroch územia</i>		1.2 Využívanie nehnuteľností obce pre podporu podnikateľskej činnosti v obce
				2.1 Využívanie lokalizačných faktorov územia smerom k rozvoju podnikania v obci

PRIORITA II.: TECHNICKÁ A SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	ŠPECIFICKÉ CIELE	1. Dobudovanie chýbajúcej základnej infraštruktúry	OPATRENIA	1.1. Vypracovanie projektu vybudovania kanalizačnej siete a ČOV v obci v spolupráci s možnými partnermi z okolitých obce
		2. Modernizácia, resp. dobudovanie prvkov sociálnej infraštruktúry		2.1. Renovácia a vybudovanie zariadení poskytujúcich základné služby vrátane vzdelávacích inštitúcií 2.2. Renovácia a dobudovanie zariadení a prvkov sociálnej infraštruktúry zabezpečujúcich kultúrno – spoločenský život v obci
		3. Dobudovanie a rekonštrukcia prvkov dopravnej infraštruktúry		3.1. Dobudovanie a rekonštrukcia chodníkov pre peších

PRIORITAIN.: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	ŠPECIFICKÉ CIELE	1. Dobudovanie a renovácia existujúcich krajinných prvkov v obci	OPATRENIA	1.1. Vyčistenie jazerného komplexu v katastri obce 1.2. Výsadba krajinných prvkov a okrasnej zelene v obci
		2. Zníženie rizika zhoršenia kvality vody pri nakladaní s odpadovým i vodami		2.1. Zvýšenie povedomia obyvateľov pri nakladaní s odpadovými vodami za účelom zníženia rizika zhoršenej kvality spodných vôd

10. Akčný plán regionálneho rozvoja obce

V prvom rade je nutné pripomenúť, že daný obsah programového dokumentu PHSR obce Malé Kosihy nie je vyčerpávajúci. Komplexnú a mnohotvárnú realitu je ťažké exaktne postihnúť, čo je dané zložitou a stochastickou realitou. Avšak programový dokument by mal rámcovo zahŕňať kľúčové problémy a k nim nastavené ciele, realizovaním ktorých by sa mal dosiahnuť širší rozvoj obce v súčasnom i nasledujúcom programovom období po r. 2020.

Realizácia všetkých cieľov, opatrení a aktivít pri napĺňaní jednotlivých častí stratégie si bude vyžadovať vysokú zaangažovanosť samosprávy obce Malé Kosihy z hľadiska jej ľudských, materiálnych a aj finančných zdrojov.

Z hľadiska ľudských zdrojov sa navrhuje celkové riadenie stratégie previesť do kompetencie splnomocnenca pre rozvoj obce, ktorý by podliehal kľúčovým orgánom obce – starostovi a obecnému zastupiteľstvu. Zastúpenie jednotlivých členov komisie si vyžaduje vysokú kvalifikovanú odbornosť a skúsenosti z praxe v daných predmetných činnostiach.

Z pohľadu finančných zdrojov, obec sa musí opierať o svoj obecný rozpočet a o jeho návrhu rozdelenia finančných prostriedkov do jednotlivých rozpočtových kapitol v budúcich obdobiach. Obec pri plánovaní výdavkov, vrátane výdavkov na svoj územný rozvoj musí zohľadňovať svoju východiskovú situáciu najmä v zmysle plánovaných investičných projektov a nákladov dlhovej služby obce. Určitú úlohu môže zohrať aj nehnuteľný majetok obce, ktorý možno podľa potreby transformovať na likvidnejšie aktívum a použiť na realizáciu rozvojových zámerov obce.

Vhodným nástrojom pomoci pri realizovaní predmetných cieľov je aj zvýšenie záujmu obce o možnosti čerpania zdrojov zo ŠF EÚ v súčasnom programovom období, buď na individuálnej báze alebo v rámci spoločenstva obcí **LEADER Dolné Pohronie**. Uvažovať možno aj o projekty cezhraničnej spolupráce obcí na báze spoločenskej a kultúrnej. Na vypracovanie projektu, môže obec využiť i služby regionálnej rozvojovej agentúry.

V súčasnosti PHSR obce Malé Kosihy nezahrňuje indikatívne rozdelenie finančných prostriedkov na jednotlivé ciele rozvoja obce. Zainteresovanosť obce do jednotlivých cieľov stratégie závisí od objektívneho posúdenia nákladov a prínosov, vrátane optimality navrhovaného riešenia zo strany čelných predstaviteľov obce.

10.1. Implementačný rámec špecifických cieľov a opatrení

Prierezový cieľ: Zaangažovanosť samosprávy

Špecifické ciele a opatrenia

Špecifický cieľ 1: Delegácia kompetencií za riadenie rozvojových projektov v programovom období 2014 - 2020

V súčasnosti obec ako fungujúca samosprávna entita pozostáva z určitej hierarchie orgánov a subjektov, ktorý má presne vymedzenú náplň práce a kompetencie. Preto úlohy spojené s plánovaním rozvoja obce a regionálneho rozvoja širšieho územia obce je len veľmi ťažko delegovať na existujúce subjekty. Otázka plánovania, manažmentu, implementovania, monitorovania, hodnotenia a kontroly si taktiež vyžaduje veľa času a zodpovednosti. Delegovanie kompetencií v oblasti riadenia rozvojových projektov obce v programovom období 2014 – 2020 na zamestnanca obecného úradu by mohlo výrazne napomôcť k plynulej implementácii investičných projektov obce pre toto obdobie.

Očakávaný dopad Špecifického cieľa 1:

Poverený zamestnanec obecného úradu by zabezpečoval všetky úlohy spojené s plánovaním všestranného rozvoja obce, navrhovaním riešenia pre hlavné problémy obce a riadenie externých vzťahov obce s partnermi. Pôsobila by a zodpovedala sa ako jeden z kľúčových poradných orgánov starostovi obce a obecnému zastupiteľstvu.

Opatrenie 1.1: Vytyčovanie a formulácia politik pre identifikované prioritné cieľové oblasti územného rozvoja obce

Popis opatrenia:

Poverený zamestnanec by v náplni svojej práce formuloval politiky, ktoré by prispievali k riešeniu kľúčových problémov a viedli by k budúcemu rozvoju obce. Politiky by sa zakladali na súčasných prioritných oblastiach územného rozvoja obce.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Poverenie zamestnanca ako Splnomocnenca pre riadenie rozvoja obce
- Vymedzenie kompetencií Splnomocnenca
- Vymedzenie kľúčových oblastí pre pôsobenie Splnomocnenca
- Uvedenie Splnomocnenca pre riadenie rozvoja do praxe

Cieľové skupiny:

- Obyvatelia obce

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Občianske združenia
- Podnikatelia

Predpokladaná doba trvania: krátke obdobie (1 – 3 roky)

Indikátor výsledku:

- Hodnotiace správy o činnosti Splnomocnenca za príslušné obdobie (rok)
- Uzavreté a zrealizované politiky a opatrenia v rámci politik (počet)

Opatrenie 1.2: Zastupovanie obce v otázkach externých vzťahov k iným obciam a k spoločenstvu LEADER Dolné Pohronie

Popis opatrenia:

V súvislosti so zapojením sa obce do vzniku MASky v rámci spoločenstva LEADER Dolné Pohronie pre obec vyplývajú i nové povinnosti v zmysle koordinácie jednotlivých aktivít, ktoré by prispievali k rozvoju územia ako celku. V otázke riadenia externých vzťahov obce, komunikácie a odborného zapájania sa obce do činnosti MASky by Splnomocnenec mohol byť zvlášť nápomocný, ak by táto agenda spadala do jeho kompetencie. Na druhej strane by Splnomocnenec mohol odborným spôsobom informovať predstaviteľov obce o aktivitách v rámci MASky.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Prítomnosť Splnomocnenca ako prísediaceho na kľúčových rokovaníach predstaviteľov MASky
- Zastupovanie obce v odbornej rovine na rokovaníach s inými orgánmi MASky resp. s pracovnými skupinami v rámci MASky
- Informovanie a poradenská činnosť predstaviteľov obce zo strany splnomocnenca ohľadom budúcich aktivít v MASke

Cieľové skupiny:

- Obec
- Predstavitelia obce
- Obyvatelia obce

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Občianske združenia
- Podnikatelia

Predpokladaná doba trvania: krátke obdobie (1 – 3 roky)

Indikátor výsledku:

- Hodnotiace správy Splnomocnenca o činnosti MASky za príslušné obdobie (rok)
- Stanoviská Splnomocnenca k navrhovaným opatreniam a aktivitám v rámci MASky

Opatrenie 1.4: Zabezpečenie technickej a asistenčnej podpory činnosti Splnomocnenca

Pre riadny výkon činnosti Splnomocnenca je nevyhnutná administratívna činnosť spojená s riadením realizácie rozvojových projektov, komunikácie s partnermi a atp. Vhodným riešením by mohlo byť zainteresovanie ľudských zdrojov so záujmom o danú problematiku. Možnosťou je i využitie sociálnych programov ÚPSVaR v rámci aktívnych opatrení trhu práce (presnejšie zákon č.5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov, § 54. Ide konkrétne o 2 možnosti – absolventská prax a príspevok na podporu na podporu vytvárania pre mladých nezamestnaných do 29 rokov. Obec by bola ušetrená od priamych nákladov.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Vyhľadanie potenciálnych absolventov cez úrad práce alebo z externých subjektov (univerzita)
- Uzavretie zmluvy o absolventskej praxi medzi absolventom resp. žiadosť o príspevok na zamestnanie pre mladých nezamestnaných do 29 rokov, obcou a úradom práce
- Realizácia hore uvedených aktivít

Cieľové skupiny:

- Obec

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Štátna správa

Predpokladaná doba trvania: krátke obdobie (1 – 3 roky)

Indikátor výsledku:

- Zmluva o absolventskej praxi
- Počet absolventov a mladých nezamestnaných zúčastnených na praxi za sledované obdobie

Priorita I: Hospodárstvo

Špecifické ciele a opatrenia

Špecifický cieľ 1: Vysporiadanie vlastníckych vzťahov smerom k určitým nehnuteľnostiam schopným prinášať zisk alebo úžitok

Vysporiadané vlastnícke vzťahy sú základom pre efektívne riadenie a nakladanie s materiálnymi a technickými zdrojmi obce v zmysle jej ďalšieho rozvoja.

Očakávaný dopad Špecifického cieľa 1:

Vysporiadané vlastnícke vzťahy smerom k vybraným nehnuteľnostiam v strednodobom období zabezpečí ich riadne využívanie obcou pre verejné účely a zároveň pre účely rozvoja obce.

Opatrenie 1.1 : Rozvoj pozemkovej politiky obce

Popis opatrenia:

Nehnuteľnosti vždy predstavovali aktívum, ktorý bol trvalým uchovávateľom hodnoty. Hodnota takýchto aktív v čase kolíše, avšak možno ju zvýšiť zainvestovaním do nehnuteľností (infraštruktúra, renovácia fyzického kapitálu). Zo štatistického výberového skúmania vyplynulo, že v obci by sa malo nachádzať viacero nehnuteľností aktuálne neobývaných resp. nevyužívaných, ktoré možno potenciálne využiť pre budúci územný rozvoj obce. Potenciálne nehnuteľnosti môže obec využiť jednak pre vlastnú potrebu (aktívna časť majetkovej bilancie) alebo ich môže ponúknuť na účely podnikania či bývania. Finálnym výstupom opatrenia by mala byť on –line cenová mapa nehnuteľností, obsahujúce vhodné nehnuteľností (pozemky, stavby) vhodné na predaj, prenájom, zámenu. Od opatrenia sa očakáva možný rozvoj miestneho trhu nehnuteľností, likvidácia fyzických bremien a potenciálny rozvoj obce v zmysle rozvoja podnikania a bývania.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Poverenie Splnomocnenca za rozvoj obce za elaboráciu projektu cenovej mapy nehnuteľností a stanovenie postupnosti krokov na vypracovanie cenovej mapy (určenie kompetencií, vytvorenie rozpočtovej kapitoly, plán činností, harmonogram práce, monitoring, kontrola)
- Identifikácia potenciálnych nehnuteľností (pozemky, stavby) vhodných na územný rozvoj obce
- Vytvorenie on-line cenovej mapy nehnuteľností obce Malé Kosihy, jej sprístupnenie na obecnom webovom portáli ako aj na regionálnych portáloch nehnuteľností v SR

Cieľové skupiny:

- Obyvatelia obce a obyvatelia širšieho regiónu, podnikatelia

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Samospráva a orgány samosprávy
- Podnikatelia
- Externé subjekty

Zdroje financovania:

- Rozpočtové prostriedky obce

Predpokladaná doba trvania: stredné obdobie (4 – 6 roky)

Indikátor výsledku: Preádzka portálu cenovej mapy, počet prihlásených užívateľov za časové obdobie (rok, štvrtrok, ap.)

Opatrenie 1.2: Využívanie nehnuteľností obce pre podporu podnikateľskej činnosti v obce

Popis opatrenia:

V rámci rozvojových plánov obce je zámerom obce aktivizovať vlastný ekonomický potenciál prostredníctvom podpory podnikateľského prostredia a rozvoja cestovného ruchu. Konkrétnym naplnením zámeru by bolo sprístupnenie nehnuteľnosti pre podnikateľské účely malým začínajúcim podnikateľom vo forme podnikateľského inkubátora. Za vopred stanovených podmienok (účel podnikania, doba okupovania inkubátora, finančné vzťahy) by sa mohlo prispieť k zvýšeniu počtu podnikateľských subjektov podnikajúcich na území obce. Celkovým prínosom vzniku podnikateľského inkubátora by bolo úspory nákladov pre podnikateľa (nájomné, daň z nehnuteľnosti) a pre obec by bol prínos v zmysle zvýšenia zamestnanosti a zvýšenia výdavkového multiplikátora domácností zainteresovaných v podnikovom reťazci.

V rámci podpory rozvoja cestovného ruchu obec plánuje zriadenie pamätnej vidieckej izby za účelom dokumentácie a sprostredkovania tradičného života na dedine domácim i zahraničným návštevníkom z blízkeho aj širokého okolia. Uvedené opatrenie by v synergii s ostatnými aktivitami v oblasti vidieckeho turizmu mohlo prispieť k zvýšenej návštevnosti územia obce.

Predpokladom naplnenia vyššie uvedených opatrení výber vhodných nehnuteľností, vysporiadanie vlastníckych vzťahov a úprava na požadovanú činnosť.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Výber vhodných nehnuteľností
- Vyporiadanie vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam
- Úprava objektov a súvisiace náležitosti (projektová dokumentácia, stavebné konanie, atp.)

- Zriadenie objektov na potrebné účely
- Zvýšenie verejného povedomia o daných aktivitách (marketingová kampaň, informačná kampaň v médiách)

Cieľové skupiny:

- Miestny podnikatelia, remeselníci
- Obyvatelia a návštevníci územia

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Samospráva
- Podnikatelia
- Občianske združenia

Zdroje financovania:

- Rozpočet obce
- Rozpočtové prostriedky z EŠIF :**Zriadenie pamätnej izby**- PRV opatrenie7- Základné služby a obnova dŕín vo vidieckych oblastiach, podopatrenie 7.5.- vytvorenie , udržiavanie a obnova turistických objektov, bdov, miest vrátane príslušnej infraštruktúry, iné objekty a zaujímavosti.(pre obce do 1000 obyvateľov)

Zriadenie podnikateľského inkubátora - IROP Prioritná os 3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch, špecifický cieľ 3.1.: Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti v kultúrnom a kreatívnom sektore prostredníctvom priaznivého prostredia vo forme tvrdej a mäkkej infraštruktúry pre rozvoj kreativity a netechnologických inovácií (**Služby kreatívneho inkubátora- podpora budúcich kreatívnych podnikateľov, umelcom a tretiemu sektoru, absolventom SŠ a VŠ, nezamestnaným, inkubátor sa bude zameriavať na počiatočnú fázu budúceho podniku, bude podporovať rozvoj myšlienok od počiatku až po fázu opustenia inkubátora**)

Indikátor výsledku:

- Realizácia podnikateľského inkubátora – stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie
- Počet podnikateľov pôsobiach v inkubátore za sledované obdobie (napr. 2 roky)
- Zriadenie pamätnej izby – počet návštevníkov za kalendárny rok, inventárny súpis

Predpokladaná doba trvania: krátke obdobie (1 – 3 roky), resp. stredné obdobie (4 – 6 rokov)

Špecifický cieľ 2: Rozvoj hospodárskych činností založených na lokalizačných faktoroch územia

Vidiecke prostredie prirodzene v sebe zahŕňa určité komparatívne výhody ktoré nedokáže poskytovať mesto najmä v zmysle rekreačnej funkcie. Ponuka miestnych lokalizačných faktorov v okolitom území obce sa môže stať základom pre širší rozvoj cestovného ruchu s pozitívnym dopadom na vznik ekonomických činností a tvorbu zamestnanosti.

Očakávaný dopad Špecifického cieľa 2:

Lokalizačné faktory územia predstavujú vlastné endogénne zdroje územia, ktorých využívanie smerom k ekonomickým činnostiam prispievajú k trvalej tvorbe miestnych dôchodkov a tvorbe miestnej zamestnanosti s pozitívnym dopadom na revitalizáciu miestnej infraštruktúry, obce, kultúrnych a prírodných hodnôt územia.

Opatrenie 2.1: Využívanie lokalizačných faktorov smerom k rozvoju cestovnému ruchu

Popis opatrenia:

Cieľom opatrenia je dosiahnuť väčšiu otvorenosť územia obce vo vzťahu k jeho prírodnému a kultúrno-historickému kapitálu. V rámci katastrálneho územia obce sa nachádza viacero lokalizačných faktorov, ktoré by mohli slúžiť ako produkty rozvoja cestovného ruchu. Ide predovšetkým o zručaninu miestneho kaštieľa ako kultúrno-historickej pamiatky, sakrálnej pamiatky – sochy Panny Márie a jazera nachádzajúcich sa v blízkosti obce. Všetky prvky sa nachádzajú vo vlastníctve obce, avšak ich väčšie otvorenie voči potenciálnym účastníkom cestovného ruchu by mohlo priniesť pozitívny úžitok vlastníkom i obci. Diverzifikácia ponuky služieb cestovného ruchu založenej na prírodnom kapitále územia a zariadení občianskej vybavenosti pre oblasť cestovného ruchu by mohla napomôcť k zvýšeniu návštevnosti územia a vzniku nových ekonomických príležitostí.

Zámerom obce je transformácia zručaniny miestneho kaštieľa na obecný park, resp. oddychovú zónu s drobnými službami. Uvedená aktivita by mohla prispieť k zvýšeniu atraktivity obce z pohľadu okolia a prispieť k zvýšeniu zamestnanosti.

Katastrálne územie obce Malé Kosihy má bohatý prírodný potenciál z hľadiska dostatku lovnej zvery a predpoklady na organizovanie poľovačiek a rybníkárstva. Okolité lesy a vodná plocha môže prispieť k tomuto cieľu z hľadiska rozvoja rybárčenia a poľovného cestovného ruchu. Predpokladom je spolupráca s miestnym poľovným združením a vlastníckmi lesov a jazera. Okolie jazera je nutné upraviť a dno jazera vyčistiť od nánosov bahna.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Štúdiá uskutočniteľnosti transformácie objektu zručaniny kaštieľa na rekreačnú zónu
- Vypracovanie projektu (projektová dokumentácia, Cost – benefit analýza, povolenia od PÚ a ostatných orgánov VS, stavebné konanie, zmena a doplnenie ÚP, atp.)
- Rozpočtovanie, verejná súťaž
- Realizácia projektu
- Udržiavanie výsledkov projektu

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

- Propagačná a informačná kampaň
- Vypracovanie projektu obnovy vodného potenciálu miestneho jazera (projektová dokumentácia, analýza, povolenia od OÚ ŽP a ostatných orgánov VS)
- Rozpočtovanie, verejná súťaž
- Realizácia projektu (odbahnenie jazera, obnovenie genofondu rybníka, úprava okolia)
- Udržiavanie výsledkov projektu

Cieľové skupiny:

- Obyvatelia a návštevníci územia

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Samospráva
- Podnikatelia v oblasti cestovného ruchu
- Občianske združenia

Zdroje financovania:

- Rozpočet obce
- Rozpočtové prostriedky z EŠIF: IROP, Špecifický cieľ 4.3.2. Regenerácia a využitie nevyužívaných objektov a areálov a vnútroblokov sídlisk s cieľom zlepšenia kvality života obyvateľov v obciach, mestách a mestských oblastiach
- Dotácie z národných zdrojov (MPRV)

Predpokladaná doba trvania: stredné obdobie (4 – 6 rokov), dlhé obdobie (7 a viac rokov)

Indikátor výsledku:

- Zriadenie parku, resp. rekreačnej zóny
- Počet pracovných miest v súvislosti s prevádzkou rekreačnej zóny, počet podnikateľov pôsobiacich v rekreačnej zóne
- Odbahnenie rybníka, obnova okolia, násadka rýb – počet ks., počet druhov
- Zmluva o spolupráci medzi samosprávou a podnikateľom v rámci rozvoja poľovníctva a rybníkárstva
- Informačné výstupy a ich disseminácia v turistických centrách a informačných centrách okresných miest (grafické, tlačené publikácie)

Priorita II : Technická infraštruktúra

Špecifické ciele a opatrenia

Špecifický cieľ 1 : Dobudovanie chýbajúcej základnej infraštruktúry

Dostupná a riadne prevádzkovaná základná technická a sociálna infraštruktúra je základom pre udržateľný rozvoj územia obce.

Očakávaný dopad Špecifického cieľa 1:

Vplyvom realizácie aktivít sa dosiahne zníženie transakčných nákladov pre obec a domácnosti, čím sa dosiahne zvýšenie kvality života obyvateľov a zvýši sa ekologická stabilita územia s pozitívnym dopadom na budúci rozvoj obce.

Opatrenie: 1.1 Vypracovanie projektu vybudovania kanalizačnej siete a ČOV v obci v spolupráci s možnými partnermi z okolitých obcí

Vybudovanie kanalizačnej siete je pre obec, ako samostatný celok, finančne nemožné a preto je dôležité vytvorenie partnerstva s okolitými obcami. Obce majú možnosť získať časť potrebných transakčných nákladov v rámci Environmentálneho fondu, oblasť B, z ktorej sú financované projekty zamerané na ochranu a využívanie vôd. Obec môže získať dotáciu z tohto fondu v rámci činnosti BK4, ktorá podporuje čistenie odpadových vôd v ostatných aglomeráciách do 2 000 ekvivalentných obyvateľov. Táto činnosť sa zameriava na podporu budovania systému verejných kanalizácií v aglomeráciách, ktoré v súčasnosti nemajú vybudovanú ČOV, resp. ČOV nemá dostatočnú kapacitu alebo nespĺňa požadovanú úroveň čistenia odpadových vôd. Druhou alternatívou je získanie finančnej dotácie z Integrovaného Regionálneho Operačného Programu, ktorý sa v rámci osi č. 4 zameriava na zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie. Obec môže využiť podporu v rámci špecifického cieľa 4.2.2 Zabezpečenie bezproblémového zásobovania obyvateľstva kvalitnou pitnou vodou a efektívnej likvidácie odpadových vôd bez negatívnych dopadov na životné prostredie.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Vytvorenie partnerstva s okolitými obcami
- Geologické posúdenie lokality pre potreby vybudovania kanalizačnej siete a ČOV
- Štúdia realizovateľnosti
- Vypracovanie projektovej dokumentácie
- Verejné obstarávanie
- Realizácia projektu
- Udržiavanie výsledku projektu

Cieľové skupiny:

- Obec
- Obyvateľstvo

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Partnerské obce
- Podnikateľský subjekt zaoberajúci sa predmetnou činnosťou

Predpokladaná doba trvania: stredné obdobie (3 – 5 rokov) až dlhé obdobie (5 – 10 rokov)

Zdroje financovania:

- Rozpočet obce
- Dotácia v rámci Environmentálneho fondu, oblasť B, Ochrana a využívanie vôd, činnosti BK4: Čistenie odpadových vôd v ostatných aglomeráciách do 2 000 ekvivalentných obyvateľov.
 - dotácie z EF je max. 95% z celkových oprávnených nákladov. Podmienkou na získanie dotácie je 5% miera spolufinancovania zo strany obce.
- Dotácia u Európskeho fondu regionálneho rozvoja, v rámci IROP, prioritnej osi 4, Špecifický cieľ 4.2.2.: Zabezpečenie bezproblémového zásobovania obyvateľstva kvalitnou pitnou vodou a efektívnej likvidácie odpadových vôd bez negatívnych dopadov na životné prostredie.
 - miera spolufinancovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja je v prípade menej rozvinutého regiónu 85%, resp. 50% v prípade viac rozvinutého regiónu

Indikátor výsledku:

- Dĺžka vybudovanej kanalizácie
- Počet domov napojených na kanalizáciu

Špecifický cieľ 2 : Modernizácia, resp. dobudovanie prvkov sociálnej infraštruktúry

Moderná a riadne fungujúca sociálna infraštruktúra je základom pre udržateľný rozvoj územia obce a vysokú kvalitu života obyvateľov v obci.

Očakávaný dopad Špecifického cieľa 2:

Vplyvom realizácie aktivít sa dosiahne zlepšenie kvality poskytovaných služieb verejnými inštitúciami a zvýši sa kvalita života obyvateľov prostredníctvom zlepšenia infraštruktúry pre kultúrno-spoločenský a športový život v obci.

Opatrenie 2.1 Renovácia a vybudovanie zariadení poskytujúcich základné služby vrátane vzdelávacích inštitúcií

Popis opatrenia:

Toto opatrenie je zamerané na skvalitnenie poskytovaných služieb obce prostredníctvom renovácie priestorov obecného úradu a budovy materskej školy. V súčasnosti sa OcÚ spolu s knižnicou nachádzajú v priestoroch bytového domu. Tieto priestory nie sú vyhovujúce pre dlhodobé poskytovanie služieb obecným úradom. Je potrebná rekonštrukcia strechy, okien a okolia budovy. Je potrebná úprava vykurovacieho systému v rámci ktorého sa nahradí vykurovanie tuhým palivom (drevo, uhlie) systémom na elektrickú energiu. Najmä v období dažďa dochádza k zhoršenému prístupu do budovy. Vhodným riešením môže byť:

- rekonštrukcia staršej budovy vo vlastníctve obce a presun OcÚ spolu s knižnicou do tejto budovy, alebo
- postavenie novej budovy na pozemku vo vlastníctve obce.

Súčasťou tohto opatrenia je skvalitnenie vzdelávacieho procesu v materskej škole prostredníctvom renovácie budovy materskej školy. Technický stav budovy MŠ je v súčasnosti nedostatočný a vyžaduje si renováciu strešnej krytiny, obvodového plášťa, čiastočnú výmenu okien a podlahovej krytiny v interiéri.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Štúdia realizovateľnosti
 - rekonštrukcia budovy OcÚ
 - výstavba budovy OcÚ
 - rekonštrukcia budovy MŠ
- Vypracovanie projektovej dokumentácie
- Tvorba partnerstva so zainteresovanými osobami
- Verejné obstarávanie na nákup materiálu a služieb
- Realizácia projektu
- Udržiavanie výsledku projektu

Cieľové skupiny:

- Obec
- Obyvateľstvo

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Partnerské obce
- Podnikateľský subjekt zaoberajúci sa predmetnou činnosťou

Predpokladaná doba trvania: stredné obdobie (3 – 5 rokov) až dlhé obdobie (5 – 10 rokov)

Zdroje financovania:

- Rozpočet obce
- Integrovaný regionálny operačný program
 - Prioritná os 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na ŽP

- Špecifický cieľ 4.3.2.: Regenerácia a využitie nevyužívaných objektov a areálov a vnútroblokov s cieľom zlepšenia kvality života obyvateľov v obciach, mestách a mestských oblastiach
 - Prioritná os 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám
 - Investičná priorita 2: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja výcvikovej infraštruktúry
 - Špecifický cieľ 2.2.1. : Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí
 - miera spolufinancovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja je 85% z celkových oprávnených nákladov pre menej rozvinutý región, resp. 50% z celkových oprávnených nákladov pre viac rozvinutý región

Indikátor výsledku:

- Technický stav budovy OcÚ
- Režijné náklady na správu budovy OcÚ
- Technický stav budovy MŠ
- Režijné náklady na správu budovy MŠ

Opatrenie 2.2 Renovácia a dobudovanie zariadení a prvkov sociálnej infraštruktúry zabezpečujúcich kultúrno-spoločenský život v obci

Popis opatrenia:

Toto opatrenie sa zameriava na skvalitnenie kultúrno-spoločenského života v obci prostredníctvom renovácie zariadení, ktoré ho zabezpečujú. Prioritne sa zameriava na rekonštrukciu obecného kultúrneho domu, ktorého technický stav nie je vyhovujúci. Renovácia si vyžaduje výmenu strešnej krytiny, rekonštrukciu obvodového plášťa so zateplením a izoláciou, výmenu okien, rekonštrukciu interiéru a výmenu materiálnej vybavenosti. Po rekonštrukcii sa očakáva zvýšená intenzita usporadúvaných aktivít v priestoroch kultúrneho domu ako napr. svadby, rodinné oslavy, kary a iné spoločenské a obecné podujatia.

Súčasťou tohto opatrenia je aj renovácia detského ihriska pri budove MŠ a vybudovanie obecného multifunkčného ihriska pre zlepšenia športového využitia v obci.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Štúdia realizovateľnosti
 - rekonštrukcia budovy KD
 - rekonštrukcia areálu detského ihriska
 - vybudovanie obecného multifunkčného ihriska
- Vypracovanie projektovej dokumentácie
- Tvorba partnerstva so zainteresovanými osobami

- Verejné obstarávanie na nákup materiálu a služieb
- Realizácia projektu
- Udržiavanie výsledku projektu

Cieľové skupiny:

- Obec
- Obyvateľstvo

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Partnerské obce
- Podnikateľský subjekt zaoberajúci sa predmetnou činnosťou

Predpokladaná doba trvania: krátke obdobie (1 – 3 roky) až stredné obdobie (3 – 5 rokov)

Zdroje financovania:

- Rozpočet obce
- Integrovaný regionálny operačný program
 - Prioritná os č. 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na ŽP
 - Špecifický cieľ 4.3.2 Regenerácia a využitie nevyužívaných objektov a areálov a vnútroblokov s cieľom zlepšenia kvality života obyvateľov v obciach, mestách a mestských oblastiach
 - miera spolufinancovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja je 85% z celkových oprávnených nákladov pre menej rozvinutý región, resp. 50% z celkových oprávnených nákladov pre viac rozvinutý región

Indikátor výsledku:

- Technický stav budovy kultúrneho domu
- Režijné náklady na správu budovy kultúrneho domu
- Počet kultúrnych, spoločenských a obecných podujatí usporadúvaných v kultúrnom dome
- Návštevnosť spoločenských podujatí usporiadaných v kultúrnom dome
- Návštevnosť multifunkčného ihriska v obci
- Počet športových podujatí usporiadaných v obci

Špecifický cieľ 3 : Dobudovanie a rekonštrukcia prvkov dopravnej infraštruktúry

Riadne fungujúca dopravná infraštruktúra je základom pre udržateľný rozvoj územia obce a vysokú kvalitu života obyvateľov v obci.

Očakávaný dopad Špecifického cieľa 3:

Vplyvom realizácie aktivít sa dosiahne zlepšenie kvality života v obci a zvýšenie bezpečnosti obyvateľov pri pohybe a doprave v obci.

Opatrenie 3.1 Dobudovanie a rekonštrukcia chodníkov pre peších

Popis opatrenia:

Cieľom tohto opatrenia je zlepšiť infraštruktúru pre peších v obci. Technický stav vybudovaných chodníkov je na niektorých miestach obce nevyhovujúci a je potrebná rekonštrukcia v dĺžke cca 2 km. Na niektorých miestach chodníky absentujú. Najväčšie problémy sú v okolí cintorína a športovej plochy. Je potrebné dobudovať cca 1 km chodníkov. Naplnením tohto opatrenia sa zlepší tak kvalita života obyvateľov v obci, ale zároveň sa zvýši bezpečnosť pre peších.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Štúdia realizovateľnosti
 - rekonštrukcia chodníkov
 - vybudovanie chodníkov
- Vypracovanie projektovej dokumentácie
- Tvorba partnerstva so zainteresovanými osobami
- Verejné obstarávanie na nákup materiálu a služieb
- Realizácia projektu
 - rekonštrukcia existujúcich chodníkov (cca 2 km)
 - výkopové práce a príprava terénu (cca 1 – 2 km)
 - vybudovanie chodníkov (cca 1 km)
- Udržiavanie výsledku projektu

Cieľové skupiny:

- Obec
- Obyvateľstvo

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Partnerské obce
- Podnikateľský subjekt zaoberajúci sa predmetnou činnosťou

Predpokladaná doba trvania: krátke obdobie (1 – 3 roky) až stredné obdobie (3 – 5 rokov)

Zdroje financovania:

- Rozpočet obce
- Program rozvoja vidieka
 - Opatrenie 7 : Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
 - Podopatrenie 7.2. : Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie
 - miera spolufinancovania z Európskeho poľnohospodárskeho fondu rozvoja vidieka je do 75% z celkových oprávnených nákladov
- Integrovaný regionálny operačný program
 - Prioritná os č. 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na ŽP
 - Špecifický cieľ 4.3.2 Regenerácia a využitie nevyužívaných objektov a areálov a vnútroblokov s cieľom zlepšenia kvality života obyvateľov v obciach, mestách a mestských oblastiach
 - miera spolufinancovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja je 85% z celkových oprávnených nákladov pre menej rozvinutý región, resp. 50% z celkových oprávnených nákladov pre viac rozvinutý región

Indikátor výsledku:

- Dĺžka zrekonštruovaných chodníkov
- Dĺžka vybudovaných chodníkov

Priorita III : Životné prostredie

Špecifické ciele a opatrenia

Špecifický cieľ 1 : Dobudovanie a renovácia existujúcich krajinných prvkov v obci

Očakávaný dopad Špecifického cieľa 1:

Naplnením opatrení v rámci tohto cieľa dôjde k zatraktívneniu obce a jej okolia s pozitívnym dopadom na kvalitu života obyvateľov a životného prostredia.

Opatrenie 1.1 Vyčistenie jazerného komplexu v katastri obce

Popis opatrenia:

V katastri obce sa nachádza jazerný komplex, ktorý v súčasnosti neplní žiadnu významnú funkciu. Okolie jazera ako aj vodná plocha sú značne neudržiavané a znečistené. Za účelom zvýšenia atraktivity prostredia je potrebné vyčistenie vodnej plochy jazera a jeho okolia. V budúcnosti by bol možný chov rýb a usporadúvanie aktivít v oblasti športového rybolovu.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Štúdia realizovateľnosti
 - vyčistenie jazerného komplexu
 - revitalizácia jazera
 - možnosti využitia pre chov a lov rýb
- Vypracovanie projektovej dokumentácie
- Tvorba partnerstva so zainteresovanými osobami
- Verejné obstarávanie na nákup materiálu a služieb
- Realizácia projektu
- Udržiavanie výsledku projektu

Cieľové skupiny:

- Obec
- Obyvateľstvo
- Záujmové združenia

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Partnerské obce
- Podnikateľský subjekt zaoberajúci sa predmetnou činnosťou

Predpokladaná doba trvania: stredné obdobie (3 – 5 rokov) až dlhé obdobie (5 – 10 rokov)

Zdroje financovania:

- Rozpočet obce

Indikátor výsledku:

- Kvalita vody v jazere

Opatrenie 1.2 Výsadba krajinných prvkov a okrasnej zelene

Popis opatrenia:

Aktivity v rámci tohto opatrenia sú zamerané na zvýšenie atraktivity okolia verejných budov a ostatných častí obce. Čiastkovými aktivitami bude krajinné plánovanie zelene a výsadba drevín, kríkov a ostatných okrasných prvkov.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Štúdia realizovateľnosti
 - úprava verejných priestranstiev
 - výsadba zelene

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

- Vypracovanie projektovej dokumentácie
- Tvorba partnerstva so zainteresovanými osobami
- Verejné obstarávanie na nákup materiálu a služieb
- Realizácia projektu
- Udržiavanie výsledku projektu

Cieľové skupiny:

- Obec
- Obyvateľstvo
- Záujmové združenia

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Partnerské obce
- Podnikateľský subjekt zaoberajúci sa predmetnou činnosťou

Predpokladaná doba trvania: krátke obdobie (1 – 3 roky) až stredné obdobie (3 – 5 rokov)

Zdroje financovania:

- Rozpočet obce
- Program rozvoja vidieka
 - Opatrenie 7 : Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
 - Podopatrenie 7.2. : Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie
 - miera spolufinancovania z Európskeho poľnohospodárskeho fondu rozvoja vidieka je do 75% z celkových oprávnených nákladov
- Integrovaný regionálny operačný program
 - Prioritná os č. 4 : Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na ŽP
 - Špecifický cieľ 4.3.2. : Regenerácia a využitie nevyužívaných objektov a areálov a vnútroblokov s cieľom zlepšenia kvality života obyvateľov v obciach, mestách a mestských oblastiach
 - miera spolufinancovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja je 85% z celkových oprávnených nákladov pre menej rozvinutý región, resp. 50% z celkových oprávnených nákladov pre viac rozvinutý región

Indikátor výsledku:

- Počet vysadených stromov
- Rozloha upravenej plochy

Špecifický cieľ 2 : Zníženie rizika zhoršenia kvality vody pri nakladaní s odpadovými vodami

Očakávaný dopad Špecifického cieľa 2:

Naplnením opatrení v rámci tohto cieľa by malo dôjsť k zníženiu zaťaženia životného prostredia v oblasti nakladania s odpadovými vodami.

Opatrenie 2.1 Zvýšenie povedomia obyvateľov pri nakladaní s odpadovými vodami za účelom zníženia rizika zhoršenej kvality podzemných vôd

Popis opatrenia:

V súčasnosti v obci nie je vybudovaná kanalizačná sieť ani ČOV. V súčasnosti sú odpadové vody skladované v žumpách a vyvážané v pravidelných intervaloch. Pri tomto spôsobe nakladania s odpadovými vodami hrozí kontaminácia ŽP a s tým súvisiaca nižšia kvalita života obyvateľov obce. Obec bude zvyšovať informovanosť obyvateľov prostredníctvom verejných diskusií, príp. distribúciou letákov.

Rámcové aktivity realizujúce opatrenie:

- Príprava osvetovej dokumentácie
- Tvorba partnerstva so zainteresovanými osobami
- Realizácia projektu
- Udržiavanie výsledku projektu

Cieľové skupiny:

- Obec
- Obyvateľstvo
- Záujmové združenia

Spolupracujúce a implementujúce subjekty:

- Obec
- Partnerské obce
- Podnikateľský subjekt zaoberajúci sa predmetnou činnosťou

Predpokladaná doba trvania: krátke obdobie (1 – 3 roky) až stredné obdobie (3 – 5 rokov)

Zdroje financovania:

- Rozpočet obce

Indikátor výsledku:

- Počet zaslaných letákov
- Počet obyvateľov na verejnej diskusii

Záver

Zo sociálno-ekonomickej analýzy obce vyplynulo, že hlavný problém obce predstavuje kontinuálny pokles počtu obyvateľov, pretrvávajúca vysoká nezamestnanosť, nedostatok podnikateľských príležitostí a priestorová odľahlosť územia.

Obec v rámci svojich možností sa môže usilovať o zlepšenie stavu občianskej a technickej vybavenosti, čo môže v dlhom období vytvoriť vhodné predpoklady pre rast počtu obyvateľov. Určitým impulzom k rozvoju môžu byť aj vlastné aktivity smerom k podpore rozvoja podnikateľského prostredia, konsolidácie pozemkovej politiky obce a zatraktívnenia obce voči návštevníkom územia. Taktiež spoločné rozvojové iniciatívy v rámci spoločenstva LEADER Dolné Pohronie v budúcnosti môžu prispieť k novým podnikateľským a investičným príležitostiam spojenými s tvorbou nových pracovných miest.

V súčasnosti v programovom období r.2014 – 2020 sa obce samostatne, alebo združené v mikroregiónoch majú príležitosť uchádzať o podporu zo EŠIF a Európskeho fondu pre rozvoj vidieka pre projekty ich vlastného regionálneho rozvoja. Vhodné alokované finančné prostriedky do územia na základe implementácie projektov môžu sa spolupodieľať na odstraňovaní kľúčových bariér regionálneho rozvoja. Výhodu v tomto prípade majú obce do 1000 obyvateľov, voči ktorým sú dotačné tituly namierené.

PHSR obce Malé Kosihy, v novom programovom období, sa mal stať jedným z poradných a odporúčacích dokumentov pri plánovaní budúceho rozvoja obce i projektov regionálneho rozvoja. Napriek tomu, že nebol schopný komplexne podchytiť bariéry a príležitosti rozvoja stal sa rámcovým návodom pre plánovanie regionálneho rozvoja na základe historických skúseností z plánovania rozvoja iných obcí.

Najväčšia váha zodpovednosti pri plánovaní rozvoja obce sa kladie na čelných predstaviteľov obce, keďže majú hlavné možnosti a schopnosti usmerňovať jej rozvoj. Teda závisí na predstaviteľoch samosprávy akú stratégiu a taktiku zvolia pri naplňaní svojich vytýčených cieľoch v snahe prispieť k blahu svojho obyvateľstva.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malé Kosihy

